

POMARKKU

POMARKKUN KUNNAN LAAJA HYVIN- VOINTIKERTOMUS JA -SUUNNITELMA VUOSILLE 2025–2029

Hyvinvointilautakunta 20.5.2026/30 §

Kunnanhallitus 26.5.2026/84 §

Kunnanvaltuusto xx.xx.2026

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ	1
JOHDANTO	2
OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN KEHITYS VALTUUSTOKAUDELLA 2021 - 2025	4
1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi	5
2 Hyvinvointisuunnitelman painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi	32
3 Hyvinvointialueen hyvinvointikertomustyö	32
OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VALTUUSTOKAUDELLE 2025 - 2029	34
4 Strategian painopisteet ja linjaukset	34
5 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat	34
6 Hyvinvointisuunnitelma	34
OSA III KÄSITTELY TOIMIELIMISSÄ	41
7 Suunnitelman laatijat	41
8 Suunnitelman hyväksyminen toimielimissä	41

TIIVISTELMÄ

Pomarkun väestörakenne ja hyvinvointi-indikaattorit piirtävät kokonaiskuvan kunnasta, jossa hyvinvointi vaihtelee selvästi eri ikäryhmissä. Kunta on ikääntyvä, mutta samalla lasten osuus säilyy tulevaisuudessakin suhteellisen hyvänä maakunnalliseen tasoon verrattuna. Hyvinvoinnin haasteet liittyvät erityisesti terveyteen, toimintakykyyn, elämäntapoihin ja osallisuuden kokemuksiin, kun taas vahvuuksia ovat yhteisöllisyys, osallisuuden rakenteet ja tietyt suojaavat tekijät arjessa ja kouluympäristössä.

Lapsia on Pomarkussa 16,9 % väestöstä, mikä on lähellä koko maan tasoa. Väestöennusteen mukaan lasten osuus laskee, mutta vuonna 2040 se on edelleen korkeampi kuin Satakunnan hyvinvointialueella keskimäärin. Lasten elämäntavoissa on sekä selviä vahvuuksia että huolia. Alakouluikäisillä terveyttä edistävien elintapojen osuus on korkeampi kuin maassa keskimäärin, ja päivittäinen liikkuminen ylittää koko maan tasolle.

Keskeisiä riskitekijöitä ovat kuitenkin ylipainon yleisyys, tupakkatuotteiden päivittäinen käyttö sekä suun terveys. Tervehampaisten 12-vuotiaiden osuus jää selvästi alle valtakunnallisen tason. Myös oma terveydentila koetaan muuta maata useammin keskinkertaiseksi tai huonoksi.

Lasten kouluhyvinvoinnissa näkyy sekä myönteisiä, että kielteisiä kehityskulkuja. Elämään tyytyväisiä on suuri osa alakoululaisista, mutta MOVE-mittausten mukaan fyysinen toimintakyky on poikkeuksellisen usein heikko. Lähisuhdeväkivallan kokemukset ovat olleet muuta maakuntaa yleisempiä, mutta kehityssuunta on laskeva. Kouluterveyskyselyssä Pomarkun vahvuuksia ovat laadukas kouluruokailu, lasten osallisuus ja vähäinen haitallinen netin käyttö. Huolta herättävät koulukiusaamisen lisääntyminen, koulunostuksen heikkeneminen ja kokemukset kaveri- ja opettajasuhteista.

Nuorten hyvinvoinnissa Pomarkussa korostuvat elämäntapojen ja koetun terveyden haasteet. Ylipaino on yleisempää kuin verrokeilla, ja päivittäinen riittävä liikunta toteutuu vain pienellä osalla erityisesti lukioikäisistä. Tupakkatuotteiden päivittäinen käyttö on yläkoululaisilla selvästi yleisempää kuin koko maassa.

Nuorten kokemus omasta terveydestään on yläkouluikäisillä heikentynyt selvästi viime vuosina ja on huonompi kuin valtakunnallinen keskiarvo. Lukioikäisillä kehitys on ollut myönteisempää. Ahdistuneisuuden tasot ovat keskimääräistä matalammat. Sitä vastoin tyytyväisyys elämään on laskenut yläkoulussa, mutta erityisesti lukioikäisillä.

Kouluhyvinvoinnissa Pomarkun nuorilla on selkeitä vahvuuksia: he kokevat voivansa olla koulussa omia itsejään, aikuisen tuki on saavutettavissa ja kouluruokailu toteutuu hyvin. Kehittämiskohteita ovat ystävyyssuhteiden puute osalla nuorista, suun terveys, oppituntien työrauha sekä koulukiusaamisen ja sosiaalisen ahdistuneisuuden lisääntyminen.

Erityinen huolenaihe on nuorten syrjäytymisriski, jonka osuus 18–24-vuotiaista on Pomarkussa korkeampi kuin maassa keskimäärin, vaikka suunta onkin hieman laskeva. Ilmiö korostaa varhaisen tuen, moniammatillisen yhteistyön ja osallisuutta vahvistavien toimien merkitystä.

Työikäisten osuus väestöstä on Pomarkussa selvästi alempi kuin koko maassa. Tästä huolimatta väestöennuste ennakoii työikäisten lievää kasvua vuoteen 2040. Koulutustaso on noussut pitkällä aikavälillä, mutta jää silti huomattavasti alle valtakunnallisen tason, ja sukupuolten välillä on selvä ero naisten eduksi.

Suurin työikäisten hyvinvointiin liittyvä haaste on terveys. Työkyvyttömyysindeksi on erittäin korkea, ja sairastavuus on yleisempää kuin maakunnassa ja koko maassa keskimäärin. Myönteistä on, että työkyvyttömyyseläkkeellä olevien osuus on laskenut.

Työllisyyden rakenteellinen tilanne on kohtuullisen hyvä, sillä vaikeasti työllistyvien osuus on koko maata pienempi. Turvallisuuden osalta kuva on ristiriitainen: henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset ovat hieman yleisempiä kuin hyvinvointialueella keskimäärin, mutta omaisuusrikollisuus on vähentynyt.

Pomarkku on ikääntynyt kunta: yli 65-vuotiaita on yli kolmannes väestöstä, ja osuuden ennustetaan säilyvän lähes samana vuoteen 2040 asti. Yksinasuvien iäkkäiden osuus vastaa koko maan tasoa. Omaishoidon tuella kotona hoidettavien osuus on laskenut, mikä voi lisätä palvelutarpeita muilla tavoin.

Keskeinen myönteinen kehitys on kaatumisiin ja putoamisiin liittyvien hoitajaksojen selvä väheneminen viime vuosina. Tämä viittaa siihen, että ennaltaehkäisevät toimet ja toimintakykyä tukevat käytännöt ovat vaikuttavia. Samalla muistutetaan, että iäkkäiden hyvinvointiin panostaminen, erityisesti liikunta-harjoittelun ja turvallisen ympäristön kautta, on sekä inhimillisesti että taloudellisesti erittäin kannattavaa.

Kokonaisarvio

Pomarkussa on vahvaa yhteisöllistä potentiaalia, hyviä rakenteita osallisuuden tukemiseksi ja myönteisiä kehityssuuntia esimerkiksi liikenneturvallisuudessa ja työllisyyden rakenteissa. Samalla haasteet terveyden, toimintakyvyn, elämäntapojen, kouluhyvinvoinnin ja syrjäytymisriskien osalta edellyttävät pitkäjänteistä, eri ikäryhmät huomioivaa hyvinvoinnin edistämistyötä.

JOHDANTO

Hyvinvointikertomus on tiivis kuvaus hyvinvoinnista ja terveydestä sekä niiden edistämisestä kunnassa.

Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman tekeminen perustuu lakiin (Sote-järjestämislain 6 §). Kunta on vastuussa laajan hyvinvointikertomuksen tekemisestä kerran valtuustokaudessa. Käytännössä vastuun voi ottaa esimerkiksi hyvinvointiryhmä tai muu monialainen ryhmä.

Hyvinvointikertomustyö jakaantuu kahteen osaan:

- 1 hyvinvointikertomukseen, joka kuvaa hyvinvoinnin nykytilanteen
- 2 hyvinvointisuunnitelmaan, jossa on kuvattu tavoitteet ja toimenpiteet hyvinvoinnin parantamiseksi.

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma ovat osa kunnan strategista johtamista. Ne ovat työvälineitä, joilla voi suunnitella, seurata, arvioida ja raportoida kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä.

Hyvinvointikertomus

- Eri hallinnonalojen yhdessä laatima strateginen asiakirja
 - Poliittisen päätöksenteon tuki
- Seurannan ja arvioinnin työväline, joka antaa laaja-alaisen kokonaiskuvan kunnan asukkaiden hyvinvoinnista
 - Keskeinen yhdyspintatyöväline

Tiivis kuvaus:

- Väestön terveydestä ja hyvinvoinnista
 - terveyden ja hyvinvointiin vaikuttavien tekijöiden muutoksista
 - palvelujärjestelmän toimivuudesta ja kyvystä vastata kuntalaisten tarpeisiin

Hyvinvoinnin edistämisen suunnitelma

Toteutuneen hyvinvoinnin edistämistoiminnan ja hyvinvointipolitiikan arviointi

(Kuntaliitto: Sami Niemi)

Hyvinvointikertomus perustuu ajankohtaiseen tietoon. Pohjana on käytetty Kuntaliiton sähköistä hyvinvointikertomustyökalua, jossa on vähimmäistietoasetuksen mukaiset indikaattorit. Kyseisiä indikaattoritietoja on käytetty tämän hyvinvointikertomuksen laadinnassa. Indikaattoritieto perustuu kokonaan hyvinvointikertomustyökalun tietoihin ja sitä kautta myös THL:n Sotkanetin tilasto- ja indikaattoripankin tietoihin. Lisäksi on käytetty kokonaiskuvan luomiseen esimerkiksi Kuntaliiton tuottamia indikaattoritietoja ja THL:n kouluterveyskyselyn tuloksia. Vertailuun on otettu lähinaapurien Kankaanpään, Merikarvian ja Siikaisten kuntien lisäksi Pohjois-Satakunnan seutukunta, Satakunnan hyvinvointialue ja koko maa.

Pomarkun kunnan edellinen hyvinvointikertomus on tehty vuonna 2020. Hyvinvointikertomustyöhön on tuonut haasteita viranhaltijoiden vaihtuvuus viime vuosina. Koska tälle valtuustokaudelle ei ole virallisesti hyväksyttyä hyvinvointisuunnitelmaa, ei ole myöskään tavoitteita, joita arvioida. Kertomusosassa kuvataan Pomarkun tämänhetkistä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden tilaa sekä niihin vaikuttavia tekijöitä. Suunnitelmaosaan on kuvattu kunnan tavoitteet ja toimenpiteet valtuustokaudelle hyvinvoinnin parantamiseksi. Tavoitteiden saavuttaminen vaatii yhteistyötä muiden toimijoiden, kuten hyvinvointialueen ja yhdistysten, kanssa.

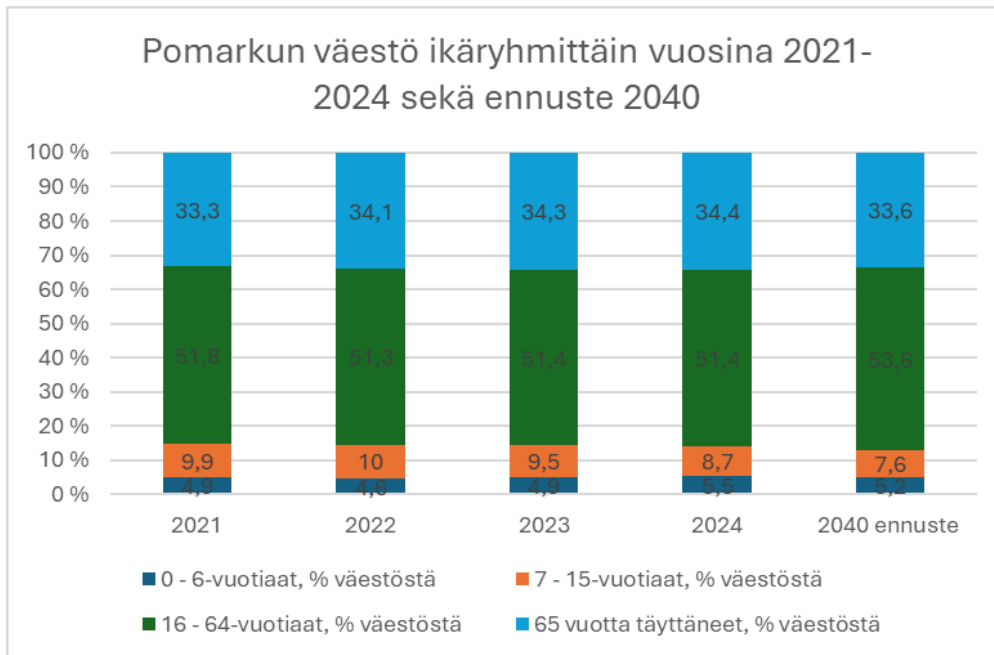
OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN KEHITYS VALTUUSTOKAUDELLA 2021 - 2025

Alla on tilastotietoa Pomarkun väestökehityksestä 2021–2024 ja ennuste vuodelle 2040. Väestö vähe-
nee ja ikääntyy, mutta maltillisemmin kuin vastaavan kokoisissa maaseutukunnissa.

Väestöllinen huoltosuhde ilmaisee, kuinka monta alle 15-vuotiasta ja 65-vuotta täyttänyttä on sataa 15–
64-vuotiasta työikäistä kohti. Mitä enemmän on lapsia ja/tai eläkeikäisiä, sitä korkeampi huoltosuhteen
arvo on. Pomarkussa huoltosuhde on nyt ja ennusteiden mukaan tulevaisuudessakin kohtuullisen kor-
kea verrattuna valtakunnallisesti ja alueellisesti (vuonna 2024: koko maa 61,6; Satakunnan hyvinvointi-
alue 73,3; Pohjois-Satakunnan seutukunta 85,5; Merikarvia 106; Siikainen 107,6). Väestön ikärakenne
vaikuttaa palveluiden tarpeeseen sekä siihen, miten palvelut järjestetään. Vaikka palveluja digitalisoi-
daan ja muutetaan liikkuviksi, on tärkeää huomioida muunkinlaiset asiointi- ja osallistumismahdolli-
suudet.

	2021	2022	2023	2024	Väestöennuste 2040 (laskettu 2024)
Pomarkku	2021	2022	2023	2024	Väestöennuste 2040 (laskettu 2024)
Väestö 31.12.	2013	1980	1943	1931	1597
Huoltosuhde, demografinen	89	89,8	90,1	90,4	
0–17-vuotiaat, % väestöstä	16,9	17,1	16,8	16,9	
Elävänä syntyneet	11	16	16	12	
Kuntien välinen nettomuutto / 1 000 asukasta	-9,8	-2,5	-4,6	2,6	
Lapsiperheet, % perheistä	28	27,3	27,3	29,1	
Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä asuntoväestöstä	47,1	47,9	48,4	45,6	

2020-luvun alkupuoli on ollut kohtuullisen muuttumaton ikäryhmien suhdeluvuissa. Tuleva kehitys
näyttää samalta: Eläkeikäisten osuus pysyy noin kolmasosana, työikäisten määrä jopa kasvaa hieman
mutta 0–15-vuotiaiden osuus laskee edelleen.

1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

Hyvinvointi-indikaattori

Hyvinvointi-indikaattori on Kuntaliiton tuottama koonti-indikaattori laaja-alaisen hyvinvoinnin mittaamiseksi. Se kuvaa tuoreinta käytettävissä olevaa tietoa hyödyntäen läpileikkausta kuntalaisten hyvinvoinnin tilasta. Hyvinvoinnin tilaa on mahdollista seurata erityyppisten kuntaryhmien ja aluejaotteluiden osalta ja verrata kehitystä aiempiin vuosiin.

Indikaattorissa on suhteutettu keskiarvovastauksia siten, että keskiarvo saa arvon 100 ja keskiarvoa huonommat tulokset alle 100 ja keskiarvoa paremmat tulokset suuremman arvoon kuin 100. Tarkoituksena on tarjota strateginen tilannekuvatieto kuntien käyttöön.

Hyvinvointi-indikaattori koostuu kolmesta osa-alueesta. Jokaisella osa-alueella on omat määrittävät indikaattorit, joista jokainen suhteutetaan kaikkien kuntien saamien arvojen kesken. Osa-alueet saavat omat kokonaistuloksensa. Näiden perusteella lasketaan lopullinen tulos, joka on suhteutettu keskiarvoon (100).

Erik Allardtin hyvinvoinnin osa-alueet-jaotteluun perustuvat osa-alueet ovat:

Having (elintaso)

- Veronalaiset tulot, /1000as
- Toimeentulotukea saaneissa kotitalouksissa asuvat henkilöt, %asukkaista
- Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä
- Sairastavuus-indeksi, ikävakioitu
- Ahtaasti asuvat %
- Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä Ind 3219

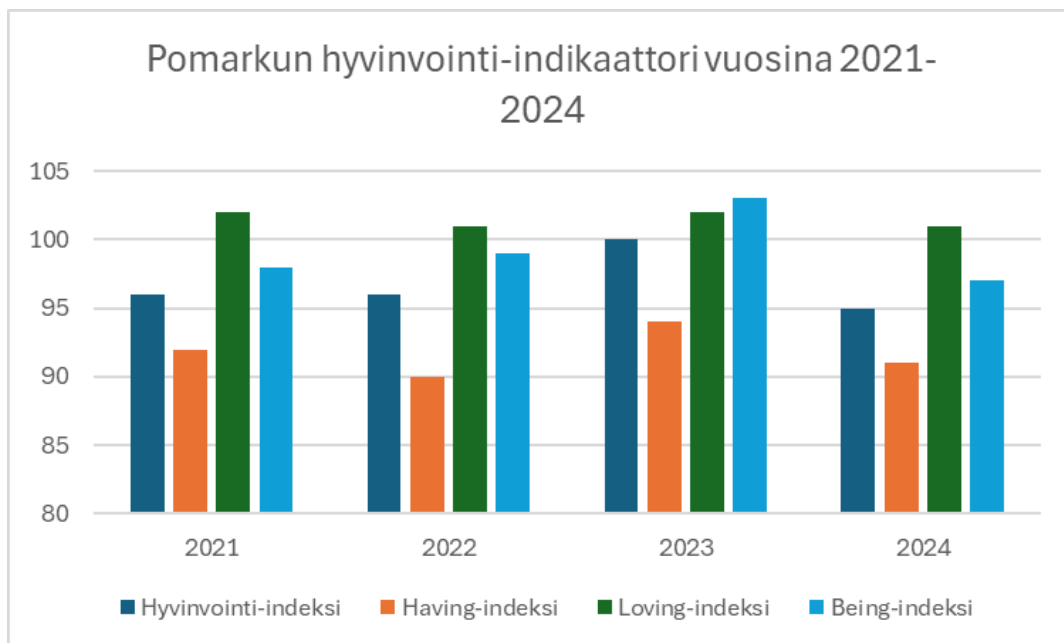
Loving (yhteisyyssuhteet):

- Perusterveydenhuollon mielenterveyskäynnit yhteensä / 1 000 asukasta Ind 2458 +
- Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit, psykiatria / 1000 18 vuotta täyttänyttä
- Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / as
- Yhden hengen asuntokuntien osuus kaikista asuntokunnista

Being (itsensä toteuttaminen):

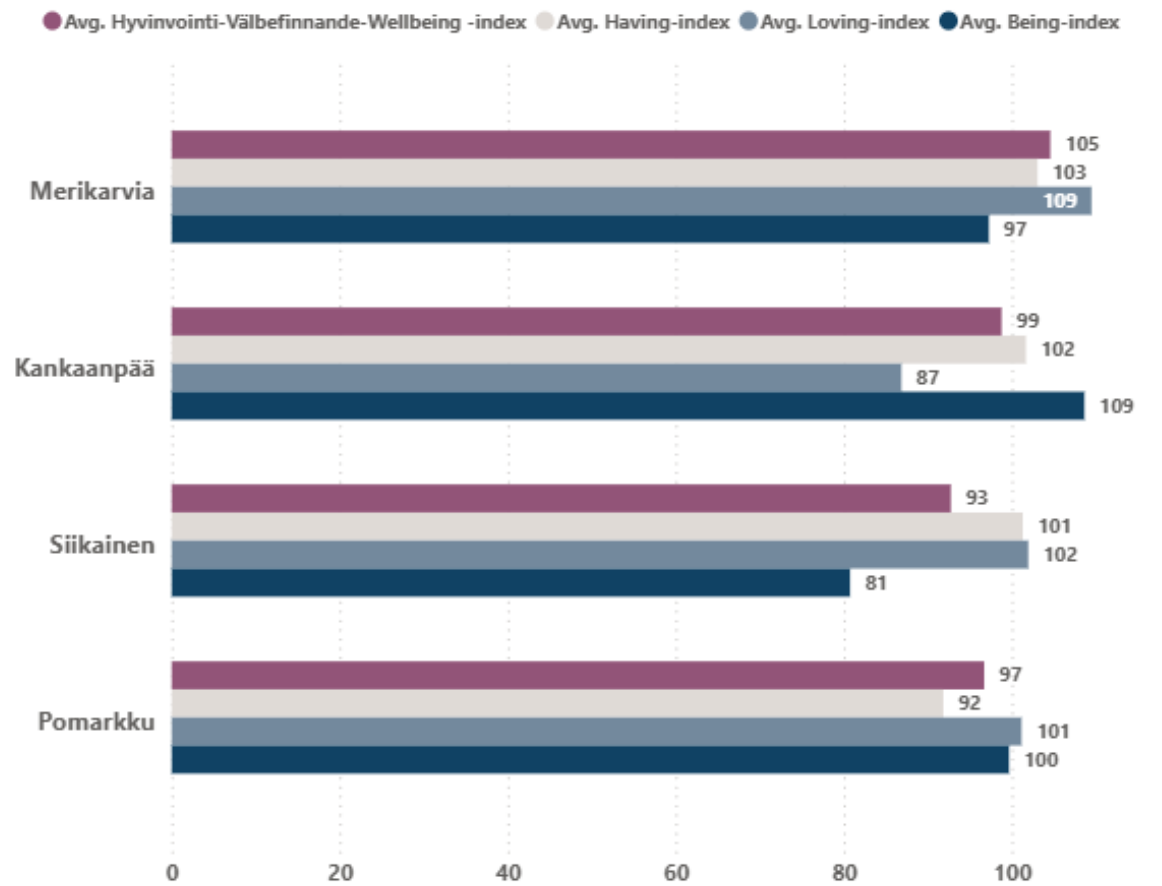
- Äänestysaktiivisuus
- Pitkäaikaistyöttömät, % työvoimasta
- Kirjastolainausten kokonaismäärä

Pomarkun hyvinvointi-indikaattorin kehitys vuosina 2021–2024 osa-alueittain ja keskiarvona on kuvattu alla olevassa kuviossa.

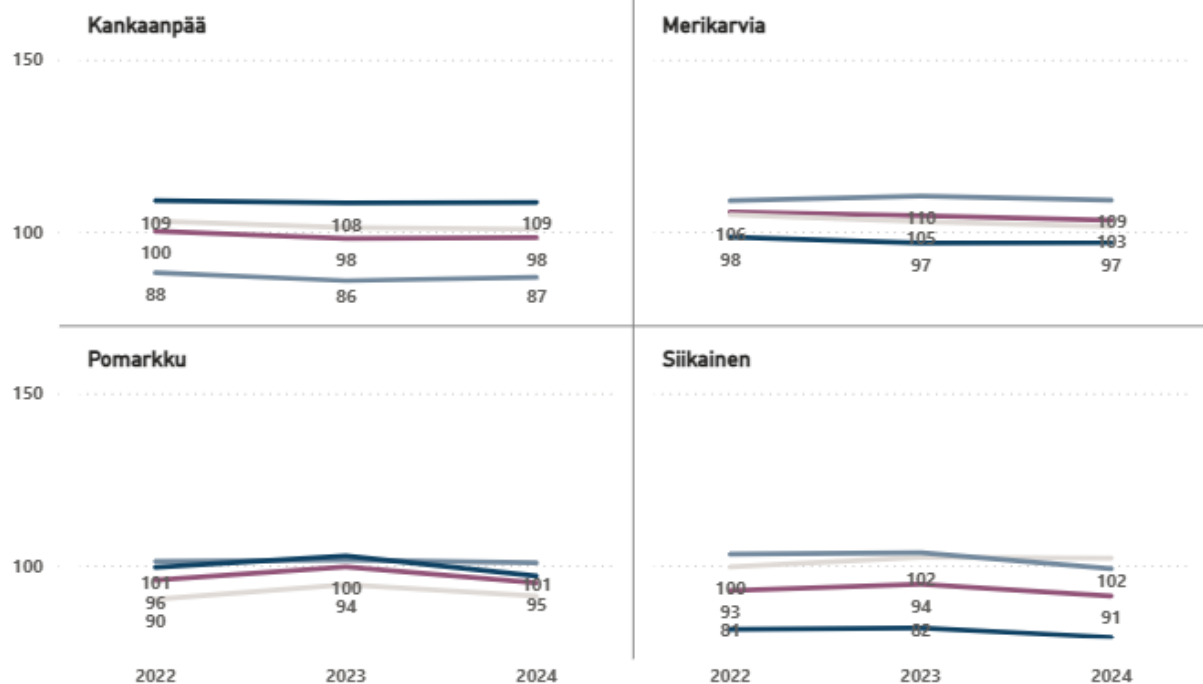
Vertailukuntien tilanne vuodelta 2024 sekä nelikentässä vuosilta 2022–2024.

Having-Loving-Being indeksi osuudet

Having-Loving-Being indeksi osuudet

● Avg. Hyvinvointi-Välbefinnande-Wellbeing -index ● Avg. Having-index ● Avg. Loving-index ● Avg. Being-index

Yhteisyyssuhteet ja itsensä toteuttaminen ovat kunnassa kohtuulliset, mutta elintason osa-alueen kohottamisessa on kehittämistä. Vertailun vuoksi vuoden 2024 tilanne Satakunnassa, joka on esitetty kuviossa alla.

Koko maan hyvinvointi-indikaattorivertailussa vuonna 2024 ylimmän arvon 140 sai Kauniainen ja alimman 68 Puolanka.

Sosiaalisen oikeudenmukaisuuden indeksi

Helmikuussa 2026 julkaistiin myös valtiovarainministeriön valtionosuusjärjestelmäuudistukseen liittyvä selvitys kunnista sosiaalisen oikeudenmukaisuuden indeksin mukaisessa järjestyksessä sekä kunnan tilanne terveyden, työn ja turvallisuuden indeksien osalta. Pomarkun sijoitus oli 266. ja kunnan tilanne oli terveyden ja turvallisuuden osalta tyydyttävä sekä työttömyyden osalta kohtalainen.

HYTE-kerroin

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen.

Lisäosan suuruus määräytyy kahdenlaisten indikaattorien perusteella:

- toimintaa kuvaavista prosessi-indikaattoreista (15 kpl) ja
- tuloksia kuvaavista tulosindikaattoreista (6 kpl).

Yhteensä indikaattoreita on 21. Indikaattorien soveltuvuus arvioidaan määräajoin, eivätkä ne tule olemaan aina samoja.

Alla taulukko Pomarkun HYTE-kertoimen kehityksestä 2022–2024.

Pomarkku	2022	2023	2024
HYTE-kerroin euroa / asukas	13,8	15,3	16,9
HYTE-kerroin, 0–100	49	54	55
HYTE-kerroin, 1 000 euroa	27,8	30,3	32,9
Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)	47	60	67
Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)	51	49	43

LEA2-analyysi Pomarkku

Kesällä 2023 aloitettiin Satakunnan hyvinvointialueen ja Satakunnan kuntien yhteinen LEA-hanke (lapsiperheiden edistynyt analytiikka) lapsiperheiden hyvinvoinnin analysoimiseksi. Aineisto koostuu useista sote -rekistereistä sekä Verohallinnon ja Tilastokeskuksen rekistereistä. Se on analysoitu Fin-datan tietoturvalisessä ympäristössä (Kapseli) ja anonyymit tulostiedostot on tuotu katselmointiprotokollan mukaisesti Kapselistä. Analyysi on jakanut maakunnan lapsiperheet ryhmiin eli klustereihin eri rekistereistä saatujen tietojen samankaltaisuuden perusteella. Jokainen klusteri (40) kuvaa yhden perheklusterin, eli minkälaisia lapsiperheitä klusteriin keskimäärin kuuluu.

Tämän lisäksi, analyysissä on yhdistelty klustereita suuremmiksi ryhmiksi eli segmenteiksi. Jokainen segmenttikortti kuvaa yhden perhesegmentin ominaisuuksia yhdeksän eri indikaattorin (diagnoosi, elintaso, koulutus, muutto, omavaraisuus, perhe, terveys, turvallisuus, työllisyys) avulla.

Pomarkkulaiset perheet jaettuna segmentteihin (S):

Alla on Pomarkun perheet jaettuna kahdeksaan eri segmenttiin, jotka on laitettu järjestykseen prosentiosuuden mukaan. Segmentin otsikko ilmaisee, millaisia ominaisuuksia perheessä on ja mitä johtamisen näkökulmasta olisi hyvä huomioida. Resurssien jakamisen osalta pienessä kunnassa analyysi auttaa enemmän hyvinvointialuetta. Suuremmassa kunnassa eri postinumeroalueiden välillä tehtävä vertailu voi helpottaa kunnan resurssien oikeaa kohdentamista. Pomarkussa aineiston perusteella näyttää olevan 35 % perheistä sellaisia, joissa on suuri määrä diagnooseja (esimerkiksi nepsy-diagnooseja 15 %) ja monialaista kuormitusta. Tämän perusteella kunnan mahdollistamista palveluista esimerkiksi varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa on syytä huolehtia riittävästä voimavaroista oppimisen tukeen.

postinumero_yhd	1	2	3	4	5	6	7	8
Pomarkku_38680_29640_29630	2 %	2 %	11 %	8 %	14 %	19 %	40 %	5 %

1. S7: Keskimääräiset perheet. Ei merkittäviä poikkeamia muihin segmentteihin.
2. S6: Työllisyysaasteiset perheet. Johtamisen näkökulma: Perheille tulee tarjota matalan kynnyksen työllisyys- ja koulutustukea sekä palveluita, jotka auttavat vahvistamaan arjen taloudellista ja sosiaalista vakautta.
3. S5: Monialaisesti kuormittuneet perheet. Perheessä suuri määrä diagnooseja. Perheessä heikompi terveydentila (alhaisempi kuin S2). Johtamisen näkökulma: Segmentin kohdalla tulee monitahoisesti varmistaa, että perheille tarjotaan riittävästi tukea ja ohjausta, panostaa terveyspalveluiden saavutettavuuteen ja ennaltaehkäiseviin toimiin.
4. S3: Monialaisesti haavoittuvat perheet. Perheessä pieni määrä diagnooseja. Taloudellinen tilanne heikompi ja koulutustaso on alhaisempi. Muuttojen määrä on perheissä suurempi tai muuttoetäisyydet pidempiä. Perheessä suuri riippuvuus sosiaalityöistä. Perheessä heikompi terveydentila. Perheen turvallisuustilanteessa korkea riski. Heikompi työllisyystilanne. Johtamisen näkökulma: Segmentti hyötyy kokonaisvaltaisista ja pitkäjänteisistä tukitoimista, joissa yhdistyvät työllisyyden, toimeentulon, koulutuksen ja perheiden arjen tukeminen.

- S4: Hyvinvoivat ja korkeasti koulutetut perheet. Hyvät taloudelliset olosuhteet ja korkea koulutustaso perheessä. Johtamisen näkökulma: Johtamisen näkökulmasta tulisi varmistaa, että hyvät elinolot perheillä säilyvät. Johtamisessa voi hyödyntää segmentin vahvaa taloudellista ja koulutuksellista asemaa esimerkiksi osallistamisessa, tiedon jakamisessa ja palvelujen yhteiskehittämisessä.
- S8: Korkeasti koulutetut ja paljon muuttavat perheet. Korkea koulutustaso perheessä. Perheessä pieni muuttojen määrä ja muuttoetäisyydet lyhyitä. Johtamisen näkökulma: Varmistetaan perheiden korkean koulutustason ylläpitäminen. Varmistetaan terveyspalvelujen saavuus ja käynnistetään ennaltaehkäiseviä terveys- ja sosiaalitoimia perheiden muuttojen vähentämiseksi.
- S1: Hyvä terveys–heikko elintaso. Perheessä pieni määrä diagnooseja. Taloudellinen tilanne heikompimpi ja koulutustaso on alhaisempi. Muuttojen määrä on perheissä suurempi tai muuttoetäisyydet pidempiä. Perheverkoston laajuus on heikompimpi. Hyvät terveydentilaan liittyvät olosuhteet. Johtamisen näkökulma: Perheitä tulisi tukea vahvistamalla heidän taloudellista tilannettaan, koulutusmahdollisuuksiaan ja arjen tukiverkostoaan, samalla hyödyntäen sitä, että heidän terveydentilansa on hyvä ja diagnooseja on vähän.

S2: Tuen tarpeessa olevat perheet. Perheessä suuri määrä diagnooseja. Perheessä heikompimpi terveydentila. Perheen turvallisuustilanteessa korkea riski. Johtamisen näkökulma: Edellyttää moniammatillista tarkastelua ja ennakoivia tukitoimia, erityisesti turvallisuuteen ja terveyteen liittyen.

Vähimmäistietoasetuksen mukaiset indikaattorit

Pomarkun kunnan hyvinvointikertomuksen indikaattoripaketteihin, sisältyvät THL:n vähimmäistietosäällön mukaiset indikaattorit sekä indikaattorianalysitekstit. Indikaattoriosion tietojen tarkastelua helpottaa seuraava tulkintaohje:

Indikaattoritiedon tulkinta

Indikaattoriarvon suhteellinen muutos

(ilmaistaan aina prosentteina; vuosiraportissa verrataan edeltävän vuoden, laajassa kertomuksessa viiden vuoden takaiseen arvoon; alla oleva esimerkki laajasta kertomuksesta)

Viime vuosien kehitys (indikaattoriarvot)

Viimeisin indikaattoriarvo omassa ja vertailuorganisaatioissa sekä tämän mukainen järjestys ja vertailu (oma organisaatio lihavoituna)

Vertailupalkkien liikennevalvareihin vaikuttaa dokumentin vertailuasetuksissa määritetty vertailun suunta: tarkastelun näkökulma on joko oman organisaation tai vertailuorganisaation näkökulma.

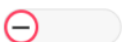
Vertailuasetukset

Ympyrän kehän vahvuus ilmaisee muutoksen voimakkuutta – mitä paksumpi ympyrän kehä, sitä suurempi muutos.

Ympyrän kehän ja suuntakuvaajan väri riippuu tapahtuneesta muutoksesta ja indikaattorin arvotuksesta (onko muutos arvioitu tai arvotettu myönteiseksi vai kielteiseksi asiaksi; arvotusta muutetaan indikaattorien muokkaustilassa).

Keltainen väri palkissa kertoo, että oman kunnan ero vertailukuntaan on alle 10 prosenttia.

Arvotus

LAPSET

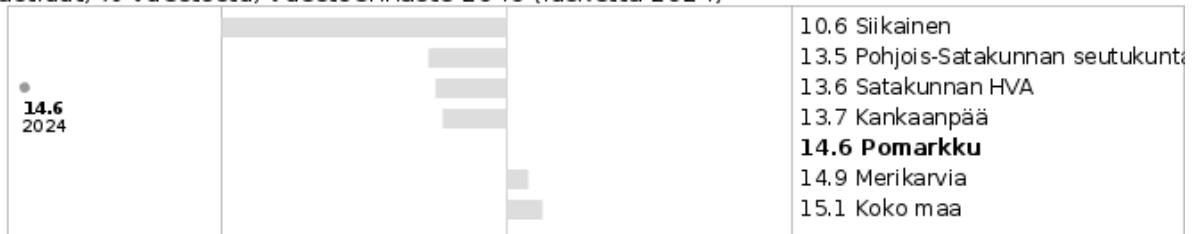
Indikaattorit

Elinolot

0 - 17-vuotiaat, % väestöstä

0 - 17-vuotiaat, % väestöstä, väestöennuste 2040 (laskettu 2024)

Elintavat ja riskitekijät

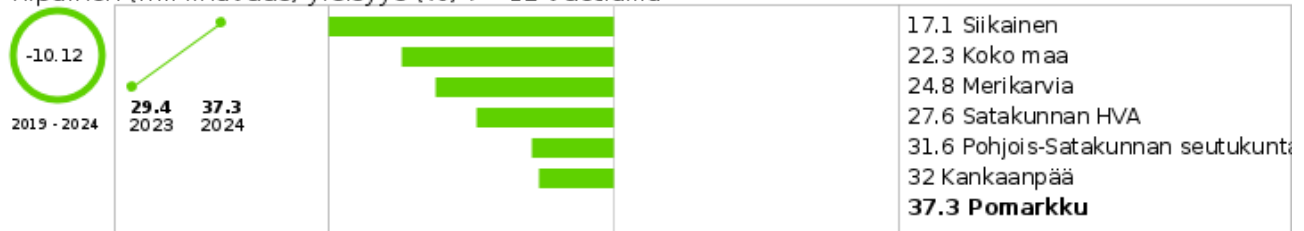
Terveyttä edistäviä elintapoja -summaindikaattori, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2021-)

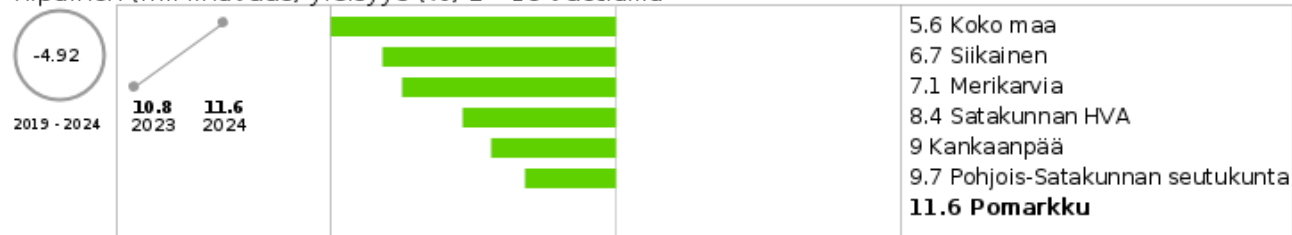
Ylipainon (ml. lihavuus) yleisyys (%) 2 - 6-vuotiailla

Ylipainon (ml. lihavuus) yleisyys (%) 7 - 12-vuotiailla

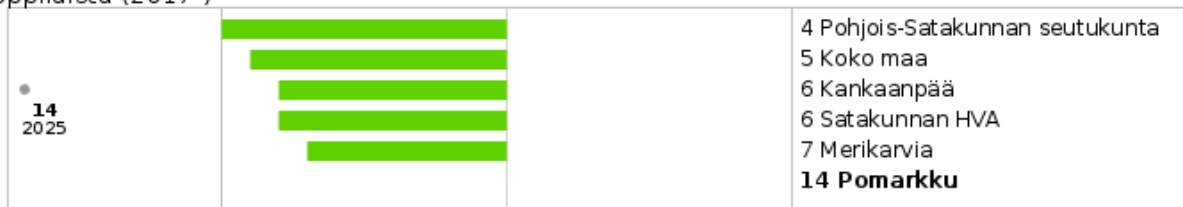
Ylipainon (ml. lihavuus) yleisyys (%) 2 - 16-vuotiailla

Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

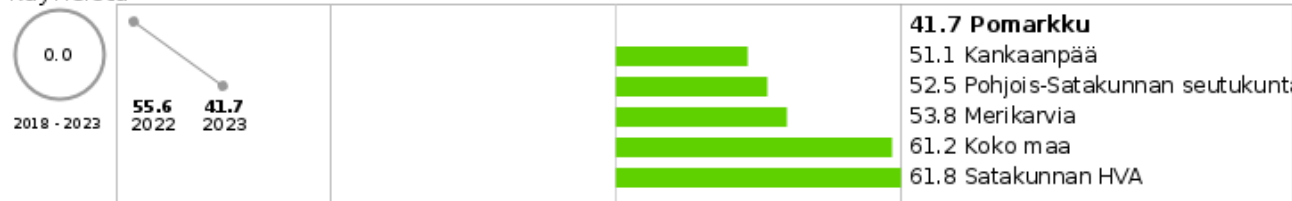

Käyttänyt tupakkaa, sähkö tupakkaa, nuuskaa tai nikotiinipusseja vähintään kerran, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

Terveydentila

Tervehämpäiset 12-vuotiaat, % vastaavan ikäisistä suun terveydenhuollon tarkastuksessa käyneistä

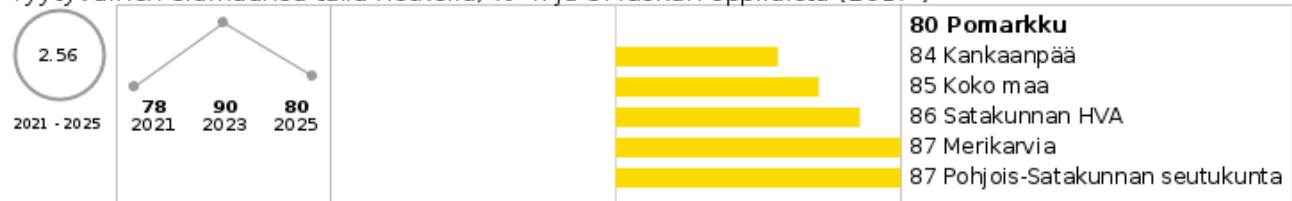

Kokee terveydentilansa keskin kertaiseksi tai huonoksi, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

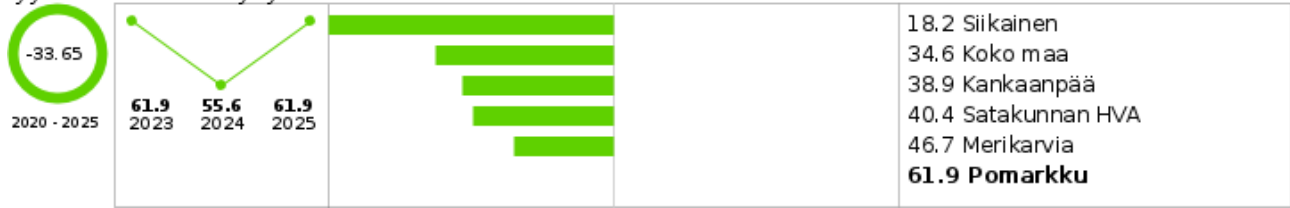
Elämänlaatu

Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

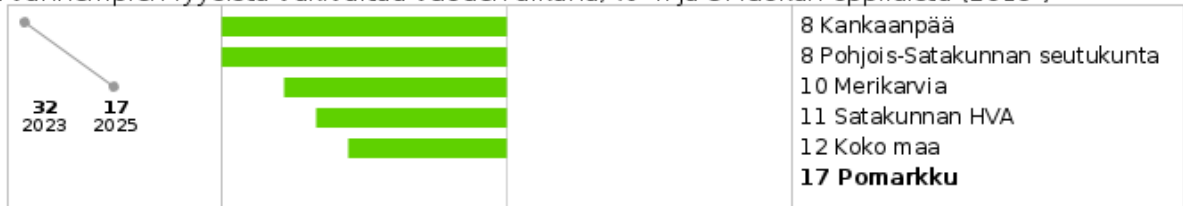
Toimintakyky

Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 5. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky

Turvallisuus

Kokenut vanhempien fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2019-)

Varhaiskasvatukseen osallistui 78 lasta vuoden 2024 lopussa kunnan 0–6-vuotiaista. Osallistumisaste oli 81,25 %.

LAPSET - Yhteenveto

0–17-vuotiaita Pomarkussa on 16,9 % vuoden 2024 tilastojen mukaan. Se on lähellä koko maan lukua 18 %. Vuoden 2040 ennusteen mukaan lapsia on 14,6 %, jolloin se ylittää Satakunnan hyvinvointialueen osuuden 13,6 % ja on lähellä koko maan tilannetta (15,1 %).

Terveyttä edistäviä elintapoja 4. ja 5. luokan oppilaista oli 35 %:lla verrattuna koko maan 31 % ja Satakunnan HVA:n 29 %:iin. Myös vähintään tunnin päivässä liikkuvia on ko. ikäluokasta koko maan tasolla. Riskitekijöinä lapsilla on ylipainon yleisyys, joka on sekä maa- että valtakunnallisesti suurempaa. Myös vastanneista ko. ikäluokassa, jotka kertoivat käyttävänsä tupakkatuotteita (tupakoivat, nuuskaavat tai käyttävät vesipiippua tai sähkösavuketta) päivittäin oli yleisempää Pomarkussa (14 %) kuin muualla (5 % koko maa).

Terveystilan osalta tervehampaisten 12-vuotiaiden osuus vastaavan ikäisistä suun terveydenhuollon tarkastuksessa käyneistä oli 41,7 %, kun esimerkiksi koko maan tilanne oli 61,2 %. Terveystilansa keskinkertaiseksi tai melko tai erittäin huonoksi kokevien opiskelijoiden osuus 4. ja 5. luokan oppilaista oli 15 %, kun koko maan ja Satakunnan HVA:n osuus oli 8 %.

4. ja 5. luokan oppilaista 80 % oli tyytyväisiä elämäänsä vastaushetkellä. Lasten ja nuorten fyysisen toimintakyvyn mittauksen (MOVE!-mittaus) mukaan 5. luokkalaisista noin 62 %:lla Pomarkussa oli heikko fyysinen toimintakyky. Verrattuna koko maan tulokseen 34,6 % ero on suuri. Kuitenkin mittauksen vertailtavuus ei välttämättä ole yhteismitallinen, koska esimerkiksi osassa kuntia suoritusten laskijoina voi olla oppilaita ja toisissa vain aikuisia.

Alakoululaisten kokema lähisuhdeväkivalta oli korkeampi (17%) kuin esimerkiksi Satakunnan hyvinvointialueen kunnissa, joissa lukema oli 11 %. (Kokenut vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten

fyysistä väkivaltaa vuoden aikana oli 17 % vuonna 2025 ja 32,3 % vuonna 2023 4. ja 5 luokan oppilaista.) Tässä kuitenkin on laskusuunta, mikä on hyvä asia.

0–17-vuotiaiden lasten osuus vastaavan ikäisestä väestöstä, joista on tehty lastensuojeluilmoitus, on Pomarkussa korkeampi kuin Satakunnan hyvinvointialueella tai Pohjois-Satakunnan seutukunnassa (esimerkiksi vuonna 2025 Pomarkku 13,8 %, Satakunnan hva 11,4 % ja Pohjois-Satakunnan seutukunta 9,9 %).

Viimeisimmän kouluterveyskyselyn (2025) mukaan Pomarkun vahvuuksina koko maan tulokseen oli 4. ja 5. luokkalaisten kyselyn osalta se, että koululounas on laadultaan hyvää ja sitä on tarjolla riittävästi. Lapset ovat osallistuneet kouluruokailun suunnitteluun. Riippuvuus internetin käytöstä oli pomarkkulaisilla lapsilla pieni ongelma.

Vastaavasti kehityskohteina koko maan tulokseen oli hampaiden harjaus ainakin kahdesti päivässä. Lapsista vähemmän koki kouluinnostusta tai piti koulunkäynnistä. Myös pienempi osa koki tulevansa toimeen opettajien kanssa.

Edelliseen kuntakohtaiseen tiedonkeruuseen verrattuna myönteinen muutos oli osallisuuden vahvistamisessa (koulun piha-alueen, yhteisten sääntöjen, kouluruokailun suunnittelu). Huolestuttava muutos oli koulukiusaamisen kokemuksessa, joko kiusaajana tai kiusattuna. Koululounaan syömiseen varattava aikaa ei ollut koettu riittäväksi. Heikennystä oli myös kokemuksessa, miten tullaan toimeen koulukavereiden tai opettajien kanssa.

NUORET

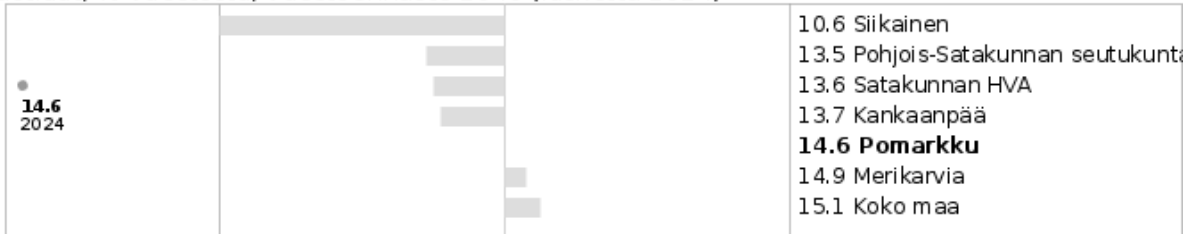
Indikaattorit

Elinolot

0 - 17-vuotiaat, % väestöstä

0 - 17-vuotiaat, % väestöstä, väestöennuste 2040 (laskettu 2024)

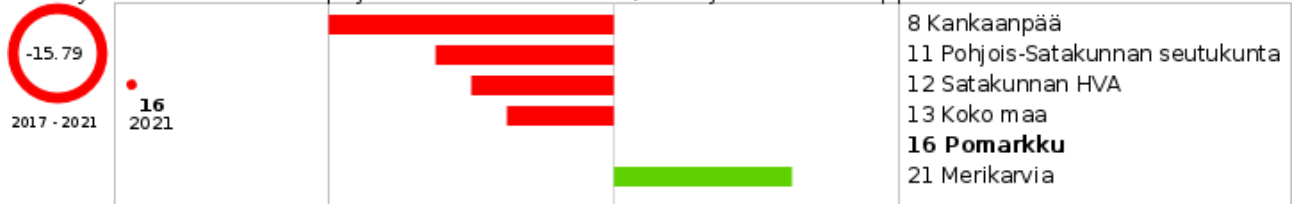

Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisistä

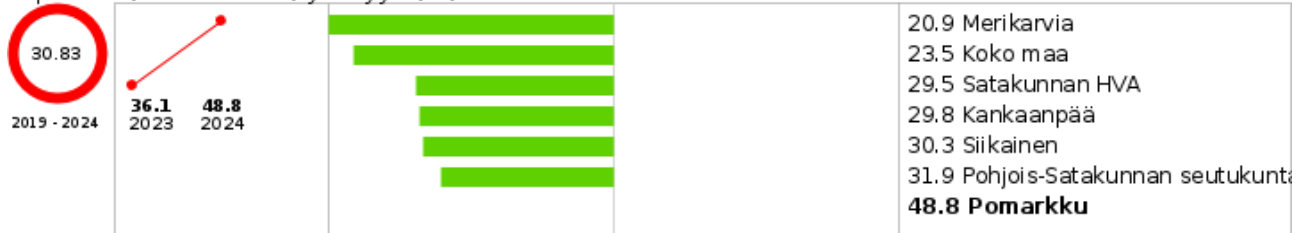

Elintavat ja riskitekijät

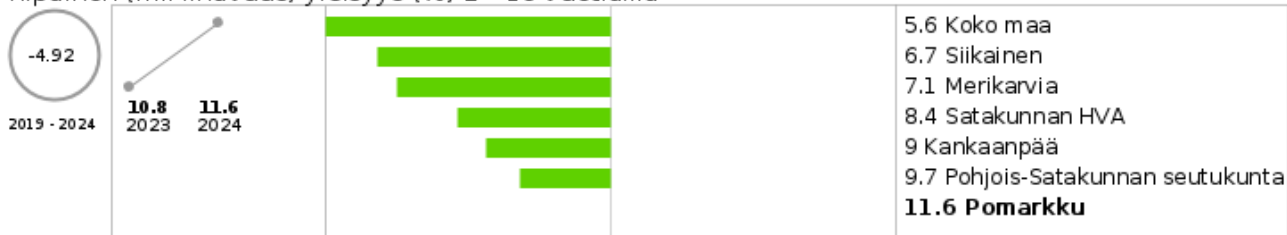
Terveyttä edistäviä elintapoja -summaindikaattori, % 8. ja 9. luokan oppilaista

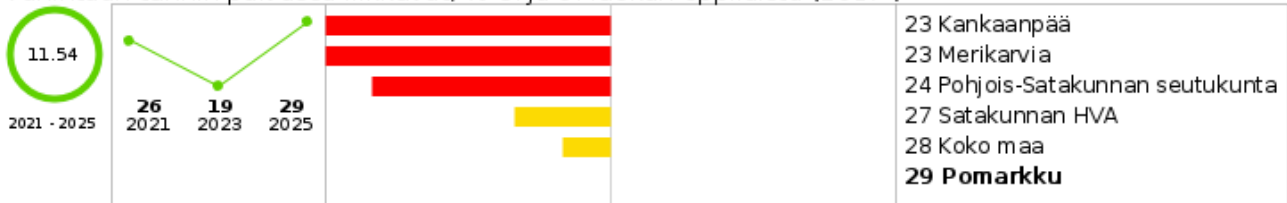
Ylipainon (ml. lihavuus) yleisyys (%) 13 - 16-vuotiailla

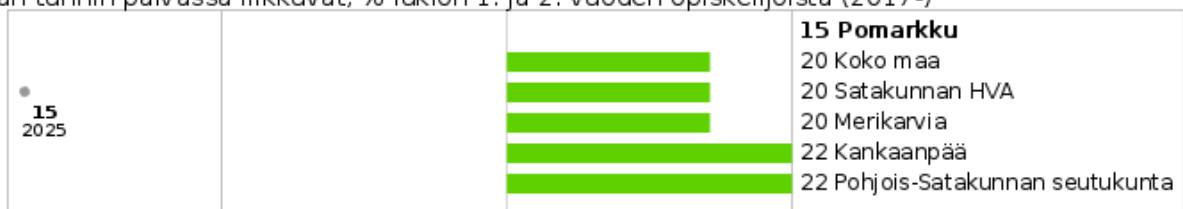
Ylipainon (ml. lihavuus) yleisyys (%) 2 - 16-vuotiailla

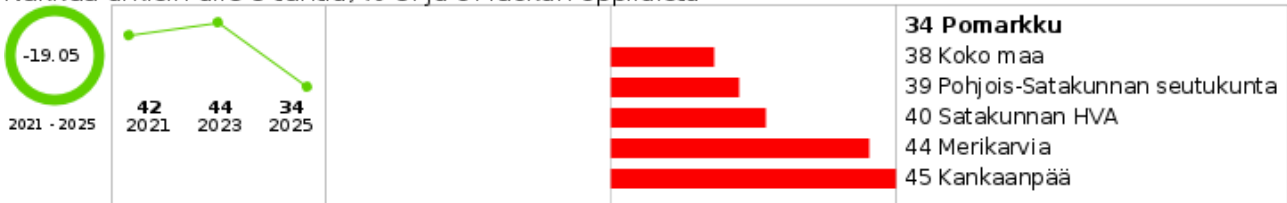
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)

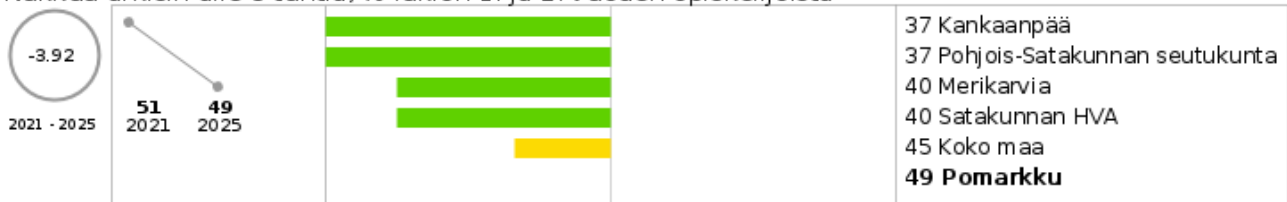
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)

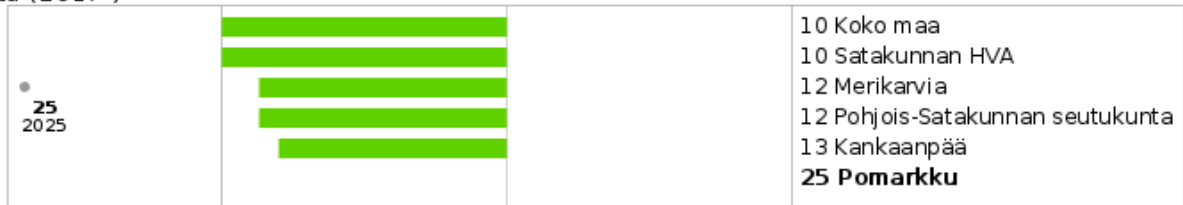
Nukkuu arkisin alle 8 tuntia, % 8. ja 9. luokan oppilaista

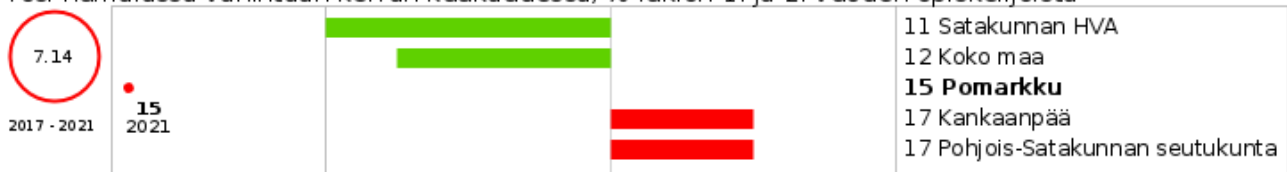
Nukkuu arkisin alle 8 tuntia, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Käyttää päivittäin tupakkaa, sähkötupakkaa, nuuskaa tai nikotiinipusseja, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)

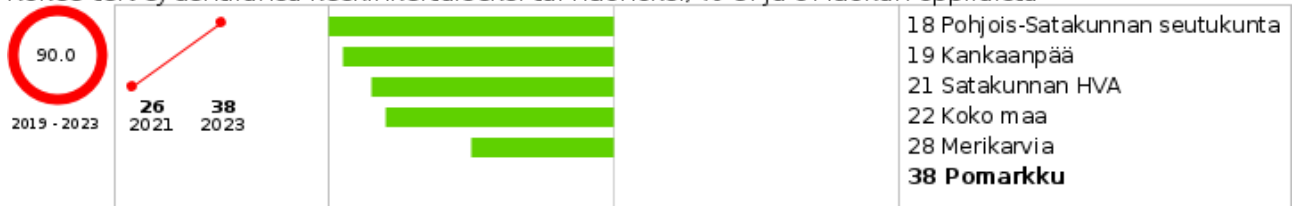

Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Terveydentila

Kokee terveydentilansa keskinertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Kokee terveydentilansa keskinertaiseksi tai huonoksi, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Mielenterveys

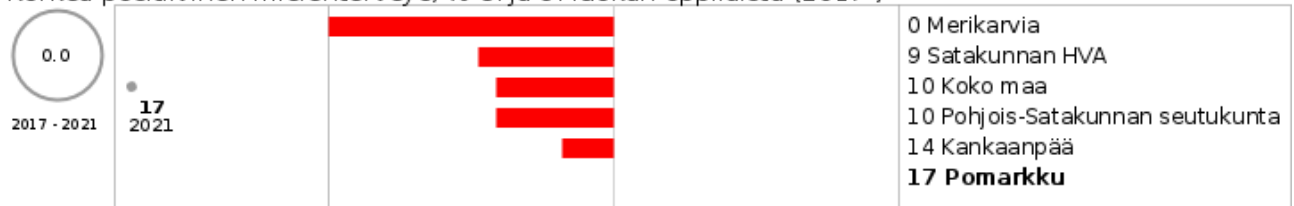
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Korkea positiivinen mielenterveys, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)

Korkea positiivinen mielenterveys, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)

Elämänlaatu

Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)

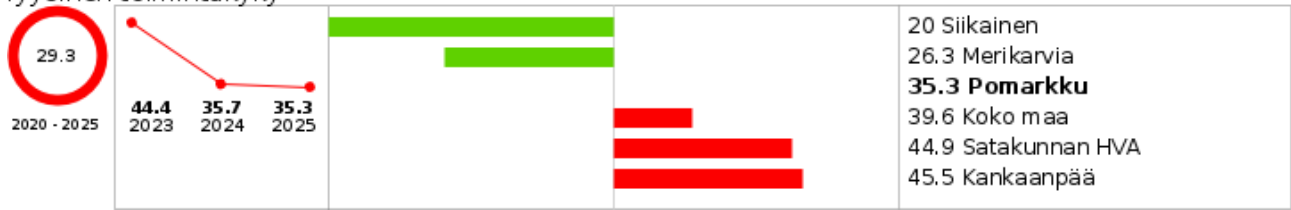

Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)

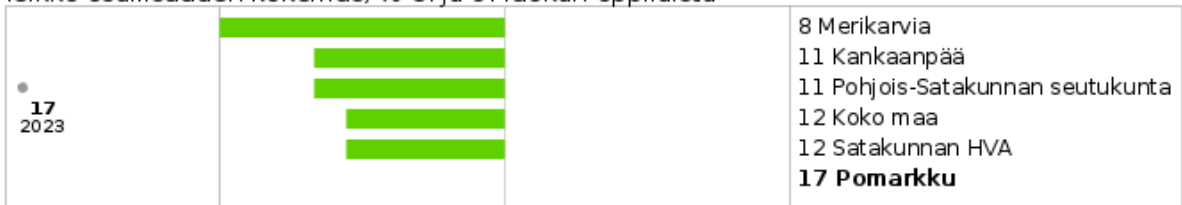
Toimintakyky

Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky

Osallisuus

Erittäin heikko osallisuuden kokemus, % 8. ja 9. luokan oppilaista

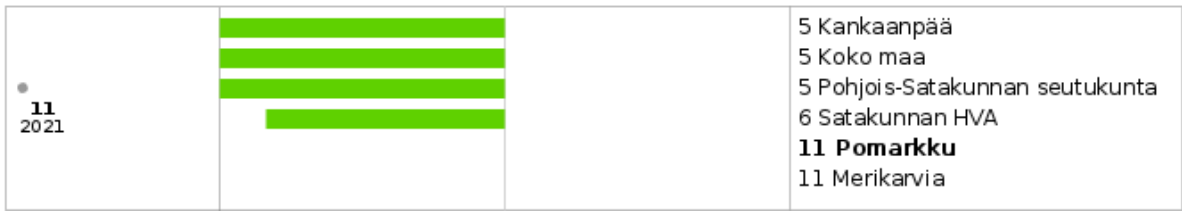

Erittäin heikko osallisuuden kokemus, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

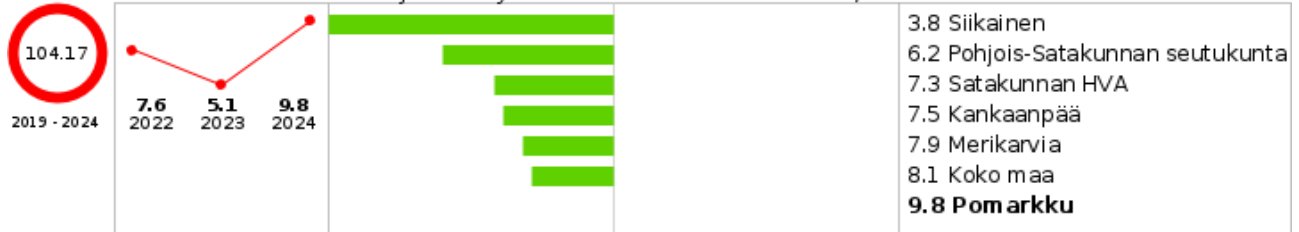

Turvallisuus

Kokenut vanhempien fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2019-)

Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta

Poliisin tietoon tulleet omaisuusrikokset / 1 000 asukasta

Nuorisopalvelut kunnassa

Kunnan nuorisotoimen nettokäyttökulut vuonna 2023 olivat 2 % kunnan talousarviosta ja 0,7 % vuonna 2024.

Keväällä ja syksyllä 2024 jaettiin 2000 euroa hyvinvointirahaa. Hakemusten määrä oli 22 kpl.

Nuorisovaltuusto kokoontui keväällä ja syksyllä.

Nuorisotyöhanke päättyi kesällä 2024 jolloin nuorisiohjaajan tehtävät siirtyivät hyvinvointikoordinaattorille. Hyvinvointikoordinaattori aloitti syksyllä toiminnan Nuorisotalolla. Nuorisotila siirtyi vuoden 2026 alusta vanhan terveystakeskuksen tiloihin.

Kankaanpään kaupungin nuorisopalveluissa työskentelee kaksi etsivän nuorisotyön ammattilaista.

Etsivää nuorisotyötä tehdään seutukunnallisena, johon kuuluu Kankaanpään lisäksi Karvia, Jämijärvi, Siikainen ja Pomarkku. Nuorten määrä etsivässä nuorisotyössä vuonna 2024 Pomarkussa oli 10, mutta 2025 jo 17.

NUORET - Yhteenveto

Ylipaino on yläkouluikäisillä nuorilla yleisempää Pomarkussa kuin koko maassa tai Satakunnan HVA:lla. Vähintään tunnin päivässä liikkuvien oppilaiden osuus on 29 % kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa mikä on koko maan tasoa. Lukioikäisistä 15 % liikkuu tarpeeksi (koko maa 20 %). Terveysttävää elintapoja on Pomarkun 8. ja 9. luokan oppilaista hieman enemmän kuin koko maassa (16 %/13 %).

Riittävä unen saanti on yläkouluikäisten osalta parempi koko maan tilanteeseen, mutta huonompi lukioikäisissä.

Vastanneista myös 8. ja 9. luokkien ikäluokassa, jotka kertoivat käyttävänsä tupakkatuotteita päivittäin, oli yleisempää Pomarkussa (25 %) kuin muualla (10 % koko maa).

Terveydentilansa keskinertaiseksi tai melko tai erittäin huonoksi kokevien yläkouluikäisten opiskelijoiden osuus on Pomarkussa huonontunut vuodesta 2021 (26 %) vuoteen 2023 (38 %). Myös koko maahan (22 %) verrattuna terveydentilan kokemus on heikompi. Lukioikäisissä tilanne on puolestaan kohentunut ollen parempi (13 %) kuin koko maassa (21 %).

Ahdistuneisuutta pomarkkulaiset yläkoululaiset ja lukiossa opiskelevat kokevat vähemmän kuin hyvinvointialueella tai koko maassa. Yläkouluikäiset ovat koko maan tasolla mitattaessa tyytyväisiä elämäänsä tällä hetkellä. Kuitenkin prosenttiosuus on laskenut tarkastelujaksolla 2021-2025 20 %. Lukio-opiskelijoista tyytyväisiä elämäänsä on 57 %, kun koko maan lukema on 71 %. Myös lukioikäisten tyytyväisyys elämäänsä on laskenut paljon viimeisen neljän vuoden jaksolla.

Move-mittauksessa Pomarkun yläkouluikäisistä on heikko fyysinen toimintakyky 35 %:lla, joka on lähellä koko maan tilannetta (40 %), mutta parempi kuin Satakunnan HVA:n kunnissa (45 %).

Kouluterveyskysely vuodelta 2025 kertoo lisäksi, että koko maan tulokseen verrattuna vahvuuksina Pomarkussa oli yläkoulussa se, että oppilaat tuntevat voivansa olla koulussa oma itsensä ja koulussa on mahdollisuus keskustella aikuisen kanssa mieltä painavista asioista. Koko maata vähemmän on Pomarkun yläkouluikäisillä ollut haitallista netin käyttöä (ollut netissä, vaikka ei olisi huvittanut). Nuoret myös luottavat saavansa apua, kun tarvitsee ja enemmistö (75 %) syö koululounasta päivittäin.

Kehityskohteina on koko maahan verrattuna se, että 23 %:lla nuorista ei ole läheisiä ystäviä, hampaiden harjaus kahdesti päivässä ja jonkun muun puhelin on häirinnyt oppitunnilla.

Myönteinen muutos edellisen kyselyn tuloksiin oli muun muassa, että luokan tai ryhmän ilmapiiri on hyvä. Sen sijaan huolestuttavaa on alkoholia käyttävien osuuden pienentyminen, syrjinnän kokemuksen väheneminen koulussa tai vapaa-ajalla, koulukiusattuna olemisen tai siihen osallistumisen kasvu ja sosiaalisen ahdistuneisuuden tunteen kasvu.

Nuorista syrjäytymisriskissä olevia ns. NEET-nuoria (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) on 18–24-vuotiaista 22 %. Koko maan osuus on 16 % ja Satakunnan HVA:n 19 %. Ilmiö on Pomarkussa hieman laskenut, mutta silti on tärkeää saada kaikki mukaan. Niin yksilön ja yhteiskunnan/kunnan kannalta näistä nuorista maksetaan kova hinta.

TYÖIKÄISET

Indikaattorit

Elinolot

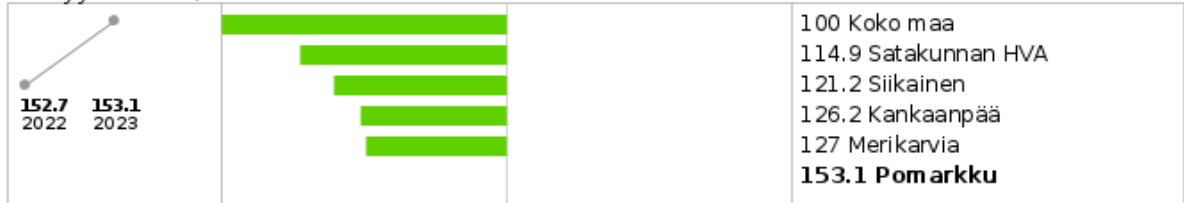
18 - 64-vuotiaat, % väestöstä

18 - 64-vuotiaat, % väestöstä, väestöennuste 2040 (laskettu 2024)

Työkyvyttömyysindeksi, ikävakioitu

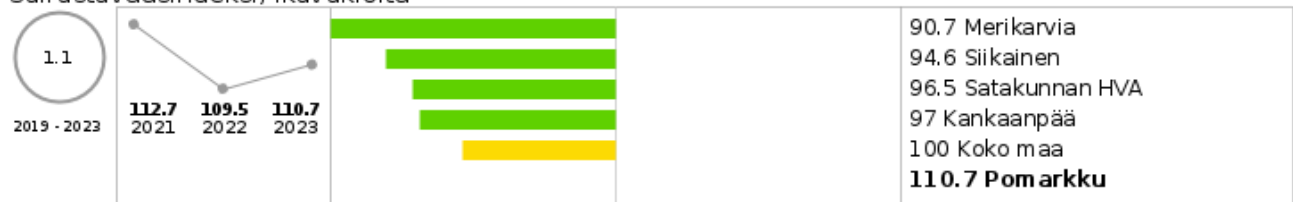

Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15 - 64-vuotiaista

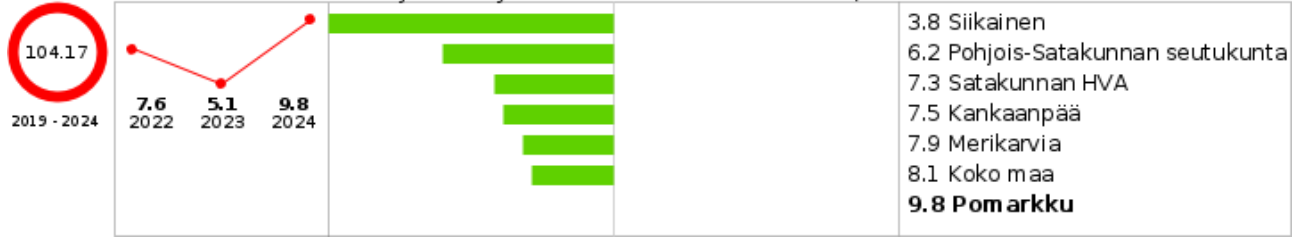
Terveydentila

Sairastavuusindeksi, ikävakioitu

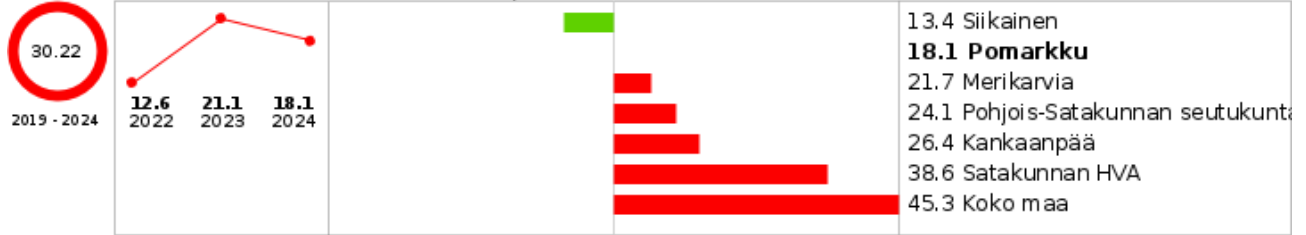

Turvallisuus

Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta

Poliisin tietoon tulleet omaisuusrikokset / 1 000 asukasta

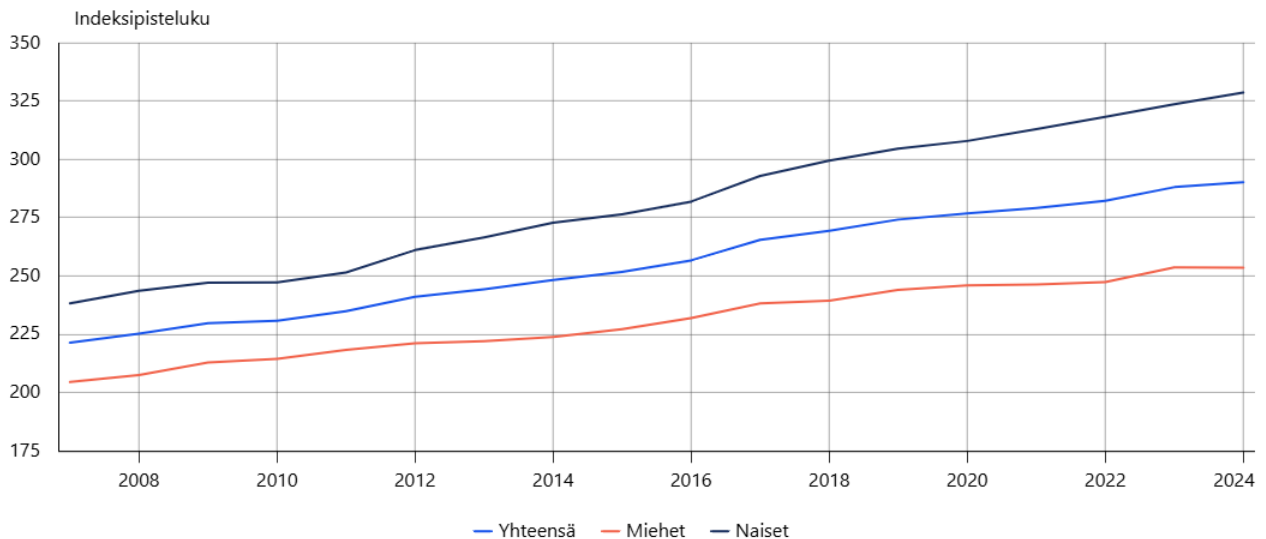
TYÖIKÄISET - Yhteenveto

Indikaattoritiedon valossa Pomarkussa on työikäisiä (18–64-vuotiaat) 48,7 % kuntalaisista. Osuus on pienempi kuin koko maan lukema 58,4 %, mutta lähelle Pohjois-Satakunnan seutukuntaa (51 %). Väestöennuste 2040 mukaan työikäisten osuus on 51,8 %, kun koko maan osalta se on 60 %.

Väestön koulutustasoa mitataan perusasteen jälkeen suoritetun korkeimman koulutuksen keskimääräisellä pituudella henkeä kohti. Esimerkiksi koulutustasoluku 246 osoittaa, että teoreettinen koulutusaika henkeä kohti on 2,5 vuotta peruskoulun suorittamisen jälkeen. Koulutustaso on noussut Pomarkussa 2000-luvulla, kuten muuallakin Suomessa. Vertailtaessa kunnan sisällä koulutustasoa sukupuolittain 20 vuotta täyttäneiden asukkaiden kesken voidaan todeta, että naiset ovat miehiä koulutetumpia. Koko maan koulutustasomittain oli vuonna 2024 yhteensä 398,9 ja Pomarkussa 290,2.

20 vuotta täyttäneiden koulutustasomittain sukupuolen mukaan alueittain 2007-2024

Pomarkku

Päivitetty: 12.9.2025

Lähde: Tilastokeskus, väestön koulutus rakenne

Ikävakioitu työkyvyttömyysindeksi oli 153,1. Indeksillä kuvataan kuntien ja alueiden työikäisen väestön työkyvyttömyyttä suhteessa koko maan tasoon (arvo 100). Indeksillä arvo on sitä suurempi, mitä yleisempää työkyvyttömyys kunnassa on. Indeksillä arvo Satakunnan hyvinvointialueella oli 114,9. Työikäisistä työkyvyttömyyseläkettä saavien osuus on laskenut tarkstelujaksolla 10,5 %:sta 8,5 %:iin. Satakunnan HVA:lla vastaava osuus on ollut noin 6,5 %.

Vaikeasti työllistyviä (rakennetyöttömyys) vuonna 2024 oli 3,8 % 15–64-vuotiaista pomarkkulaisista. Tulos oli parempi kuin naapurikunnissa tai koko maan tilanne 4,5 %.

Sairastavuusindeksi, ikävakioitu 110,7 vuonna 2023 (koko maa arvo 100/Satakunnan hva 96,5).

Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta oli Pomarkussa 9,8 vuonna 2024 (Satakunnan HVA 7,3). Tässä oli edelliseen vuoteen kasvua, mutta pienessä kunnassa vuosittaiset heilahtelut voivat olla suuria.

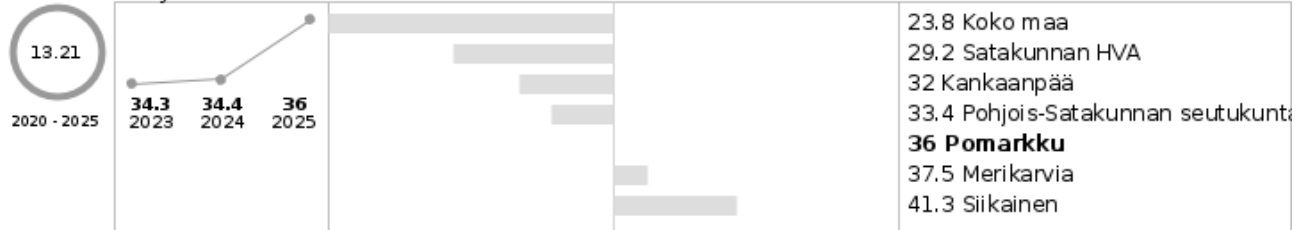
Poliisin tietoon tulleet omaisuusrikokset / 1000 asukasta vuonna 2024 oli 18,1, jossa oli edellisvuoteen laskua (21,1 rikosta/1000 asukasta vuonna 2023).

IÄKKÄÄT

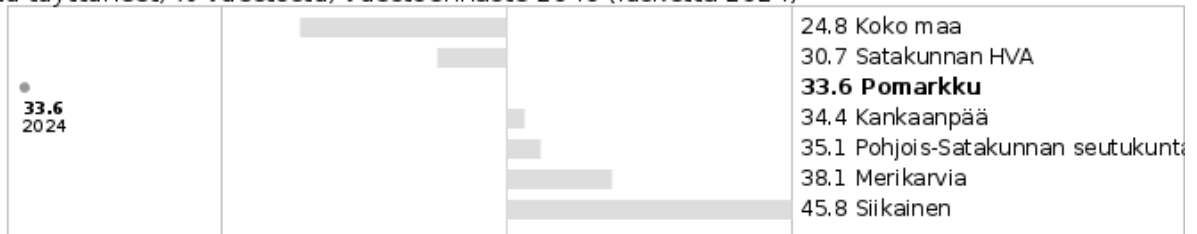
Indikaattorit

Elinolot

65 vuotta täyttäneet, % väestöstä

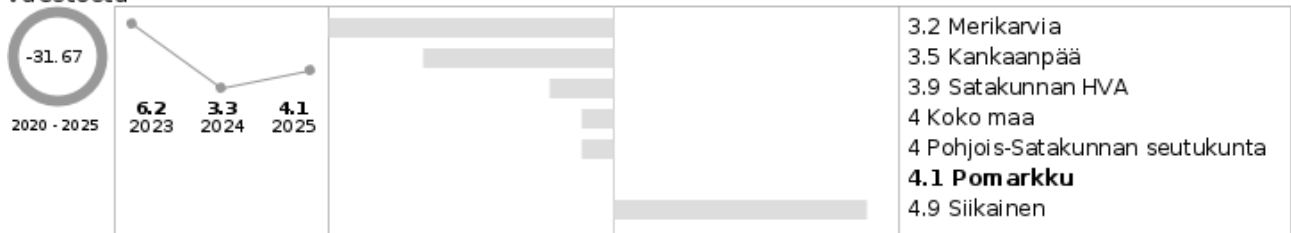
65 vuotta täyttäneet, % väestöstä, väestöennuste 2040 (laskettu 2024)

Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä asuntoväestöstä

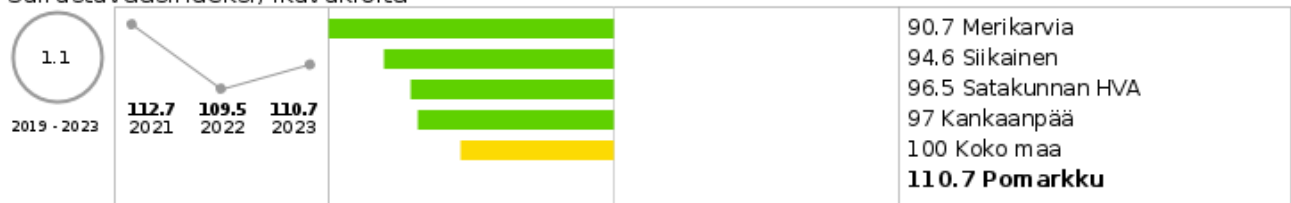

Omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneet hoidettavat vuoden aikana, % vastaavan ikäisestä väestöstä

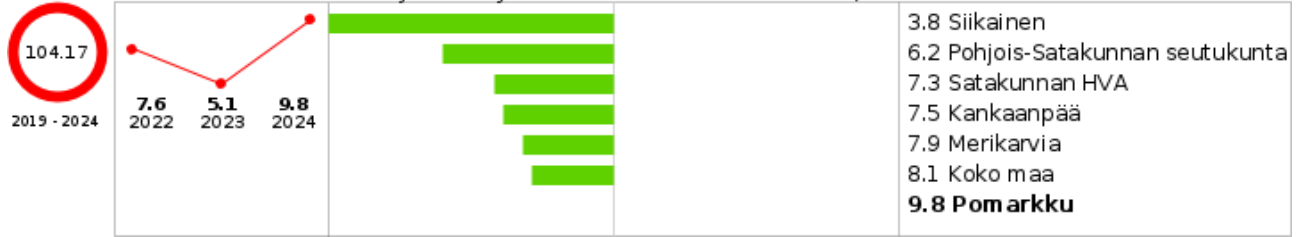
Terveydentila

Sairastavuusindeksi, ikävakioitu

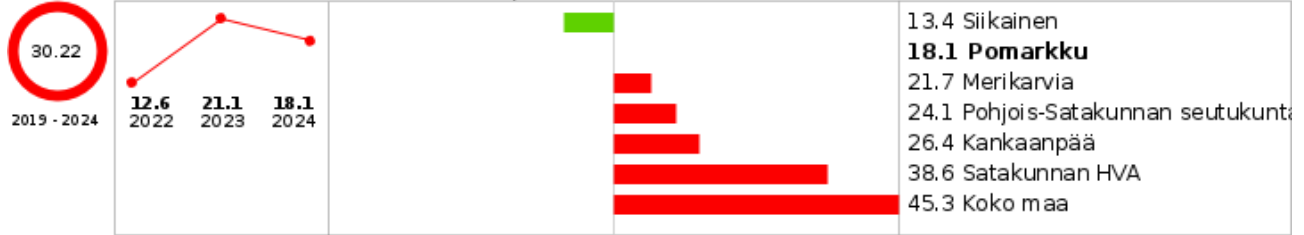

Turvallisuus

Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta

Poliisin tietoon tulleet omaisuusrikokset / 1 000 asukasta

IÄKKÄÄT - Yhteenveto

Pomarkkulaisista on 65-vuotta täyttäneitä 34,4 %. Koko maa 23,6 % ja Satakunnan hva 28,9 %. Vuoden 2040 väestöennusteen mukaan tilanne säilyy melkein samana ollen 33,6 %.

Yksinasuvia 75 vuotta täyttäneitä vuonna 2024 oli 45,6 % vastaavan ikäisestä asuntoväestöstä. Tilanne on koko maan tasolla.

Omaishoidon tuella kotona hoidettavat 75 vuotta täyttäneet vuoden aikana, 3,3 % vastaavan ikäisestä väestöstä. Tässä oli vuoteen 2023 verrattuna 3 %:a laskua.

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä oli 285,7 vuonna 2024, jossa on kuitenkin tapahtunut kehitystä parempaan. Vastaava tilastointi vuonna 2022 oli 460,6 ja vuonna 2023 357,9.

Kaatumisen riskitekijät voidaan jakaa sisäisiin ja ulkoisiin tekijöihin. Sisäiset tekijät liittyvät iäkkään omiin ominaisuuksiin kuten liikkumiskykyyn ja sairauksiin. Ulkoiset tekijät liittyvät puolestaan ympäristöön, esimerkiksi kävelypintoihin tai valaistukseen. Liikuntaharjoittelu on tärkein yksittäinen tekijä, jolla kaatumisia voidaan ehkäistä.

Kaatumisia ja putoamisia voidaan ja kannattaa ennaltaehkäistä kunnissa ja hyvinvointialueilla. Esimerkiksi yhden lonkkamurtuman hoito maksaa liki 20 000 ja uusinta- tai korjaushoidon kustannus on keskimäärin 12 800.

KAIKKI

Indikaattorit

Turvallisuus

Tapaturmaindeksi, ikävakioitu

Kulttuuripalvelut

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut ovat osa Pomarkun kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisuutta. Ne vahvistavat kuntalaisten osallisuutta, yhteisöllisyyttä, mielen hyvinvointia, elinikäistä oppimista, kulttuurista osallistumista ja palvelujen saavutettavuutta eri ikäryhmissä. Niiden merkitys perustuu ennaltaehkäisevään ja pitkäjänteiseen toimintaan, joka tukee kuntalaisten aktiivista arkea ja osallistumismahdollisuuksia.

Kirjasto on maksuton ja kaikille avoin peruspalvelu. Sen tehtävänä on edistää yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria, monipuolista lukutaitoa, elinikäistä oppimista, osaamisen kehittämistä sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Pomarkussa kirjaston toiminnassa painottuvat lukemisen edistäminen, monipuolisen lukutaidon tukeminen ja digituki. Omatoimikirjastopalvelu tukee palvelujen saavutettavuutta ja laajentaa kirjaston käyttömahdollisuuksia kuntalaisten arjessa. Kirjasto tarjoaa erilaisia aineistoja, tietoa, kulttuurisisältöjä sekä tiloja oppimiseen, harrastamiseen ja työskentelyyn.

Kulttuuritoimi tukee kuntalaisten hyvinvointia järjestämällä tapahtumia, edistämällä kulttuurikasvatusta, ylläpitämällä paikallista kulttuuriperintöä ja mahdollistamalla osallistumisen erilaisiin kulttuuripalveluihin. Pomarkussa kulttuuritoimen toiminnassa painottuvat paikallisen kulttuuriperinnön vaaliminen, kotiseutumuseon toiminta, yhteistyössä toteutettavat tapahtumat, kulttuuriretket sekä kansalaisopiston ja musiikin opetuksen järjestäminen.

Kulttuuripalveluiden saavutettavuus vuonna 2022:

Kirjasto kolmen kilometrin päässä kotoa 66,7 % asukkaista, päätoimisesti hoidettu museo 20 kilometrin päässä kotoa 0,4 % asukkaista, päätoimisesti hoidettu teatteri 20 kilometrin päässä kotoa 0 % asukkaista.

Vapaan sivistystyön opetustunteja Petäjäopistoon oli varattu vuodelle 2024 700 tuntia. Petäjä-opisto järjesti vuoden aikana 18 kurssia, joiden toteutunut tuntimäärä oli 530. Kevätkaudella musiikkiopistoissa, Kankaanpäässä ja Porissa, opiskeli 12 pomarkkulaista lasta, ja syyskaudella opiskelijoiden määrä oli 10.

Vuonna 2024 järjestettiin 11 tapahtumaa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Tapahtumiin kuului konsertteja, teemaluentoja ja kolme kulttuurimatkaa. Osallistujamäärät vaihtelivat 20 ja 170 henkilön

välillä, ja ne kertovat kulttuuritoiminnan monipuolisuudesta, vetovoimasta sekä onnistuneesta yhteistyöstä muiden toimijoiden kanssa.

Museon opetus järjestettiin viidelle ryhmälle: yksi esikoululaisryhmä ja neljä ryhmää 3. ja 6. luokilta. Museo oli avoinna heinäkuussa arkipäivisin klo 12–17 sekä 4.8.2024, ja päivittäisiä opastuskierroksia järjestettiin aukioloaikoina. Vuoden aikana museossa vieraili yhteensä 204 kävijää. Pomarkun kotiseutumuseon kokoelmien avaaminen Finnaan (sähköinen kulttuurin hakupalvelu) on suunnitteilla.

Liikuntapalvelut kunnassa

Liikuntatoimen toimintamenot olivat asukasta kohden 85,3 euroa. Liikunnan edistämisen TEA-pistemäärä oli 55 (koko maa 69).

Liikunta-alueiden kunnossapito hoidetaan hyvinvointitoimen osa-aikaisen työntekijän kautta. Latujen huoltaminen tehdään ostopalveluna.

Liikuntatoimi järjestää yhteistyössä vanhusneuvoston kanssa mimmi- ja äijätreffit (kevyttä liikuntaa) monitoimihallin kuntosalilla. Ostopalveluna järjestetään ryhmäliikuntaa monitoimihallilla ja vesijumpaa Kankaanpään uimahallissa.

Pomarkun urheiluseurat ovat aktiivisesti jatkaneet toimintaa ja tarjoavat kuntalaisille liikuntamahdollisuuksia (voimanosto, pesä- jalkapallo, voimistelu).

Kunnan liikunta- ja ulkoilupaikkojen lukumäärä on 19 (10/1000 as.):

- Monitoimihalli
- Kuntosali
- Pesäpallokenttä
- Granrothintien nurmikenttä
- Kuntorata (talvella latu)
- Aseman frisbeegolfrata
- Tenniskenttä
- Pumptrack-rata
- Keskustan kaukalo
- Keskustan hiekkakenttä (talvella luistelukenttä)
- Pomarkun Metsästysseura ry:n ampumarata
- Tuunajärven hiekkakenttä
- Tuunajärven kuntorata
- Uimarannat (Pikku-Valkjärvi, Kylänlahti)
- Laavut (Asema, Katajamäki)
- Isonnevan luontopolku

Keveyen liikenteen väyliä on 4 m/asukas.

Kunnan muut toimialat ja pelastustoimi

Päivittäistavarakauppojen saavutettavuus, koko väestö, enintään 1 km [%]

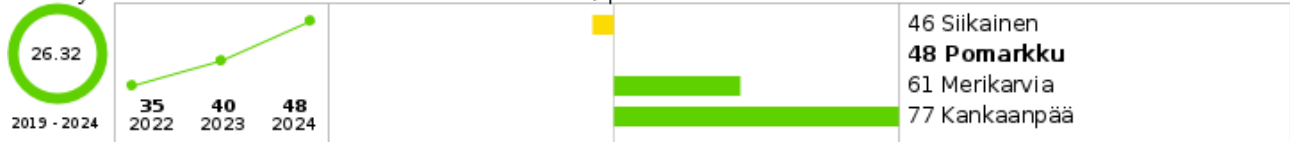

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet kunnassa

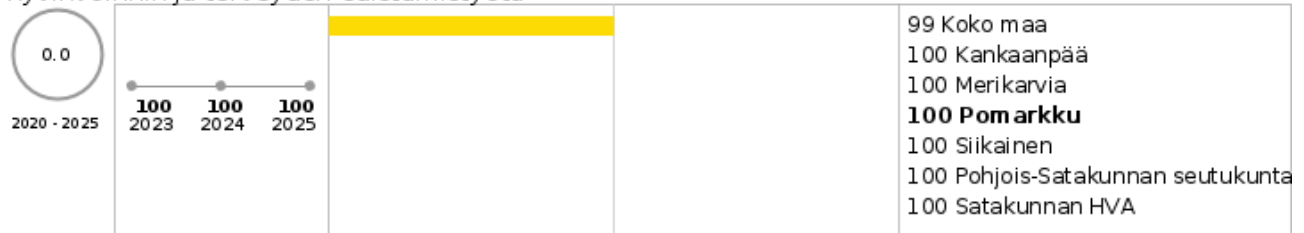
HYTE-kerroin, 0 - 100

Terveydenedistämisaktiivisuus kunnassa - TEA, pistemäärä

Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä

Väestöryhmien välisten terveyserojen raportointi valtuustolle, % tiedot toimittaneista alueen kunnista

Ennakoarvioinnin käyttö kunnan toiminnassa, %

Itsearviointi kunnan hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelusta ja hyödyntämisestä

Hyvinvointikertomusta- ja suunnitelmaa ei ole hyväksytty valtuustokaudelle 2021–2025 ja sitä ei ole ni-
vottu yhteen kuntastrategian kanssa.

Itsearviointi kunnan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen työn rakenteesta, re- sursseista ja prosessista

Kunnassa on nimetty monialainen hyvinvointityöryhmä, jota johtaa sivistys- ja hyvinvointijohtaja. Jäse-
niä ovat: oppilaitosten rehtorit, päiväkodin johtaja, kirjaston palvelupäällikkö, tekninen johtaja, hyvin-
vointiohjaaja.

Kunta on nimennyt yhdistysyhteistyöhenkilön. Yhdistysiltoja on järjestetty useita per vuosi.

Kunnassa toimivat vammais- ja vanhusneuvostot sekä nuorisovaltuusto.

Liikenneturvallisuustyöryhmä aloitti toimintansa tauon jälkeen 20.3.2025.

Järjestöille ja yhdistyksille annettava tuki:

a) avustukset järjestöille ja yhdistyksille euromääräisinä/asukas: 5,70 euroa/asukas. Tul-
kinta: Teaviisarin tiedoissa maaseutumainen kunta alle 39 /asukas avustuksia järjestöille
ja yhdistyksille on 0 pistettä (maaseutumainen kunta 102 /asukas tai enemmän on 100
pistettä).

b) kunnan tilojen käytön maksuton hyödyntäminen järjestö-/yhdistystoimintaan: on

Kunnan asukkailla on ainakin hyvinvointitoimessa mahdollisuus osallistua osittain budjettiin: keväi-
sin ja syksyisin on jaossa 1000 euron hyvinvointiraha, jonka käytöstä kuntalaiset päättävät äänestyksen
kautta.

Itsearviointi kunnan ehkäisevästä päihdetyöstä ja sen rakenteiden vahvuudesta

Hyvinvointiohjaaja vastaa ehkäisevästä päihdetyöstä. Satakunnan hyvinvointialueen kanssa yhteis-
työssä tehtävää toimintaa. Syksyllä 2024 on tehty päihdetyön kysely. Ehkäisevän päihde- ja mielenter-
veyshyönteilyn suunnitelma vuosille 2026–2030 on valmisteilla hyvinvointialueella keväällä 2026.

Itsearviointi kunnan yhdenvertaisuuden, sukupuolten tasa-arvon ja palveluiden yhdenvertaisen saavutettavuuden edistämisestä

Teaviisari pisteet tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisessä on 33 (koko maa 78). Pomarkussa on
voimassa oleva suunnitelma sukupuolten tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi kunnan hen-
kilöstöä koskevissa asioissa. Kunnassa ei ole voimassa olevia suunnitelmia sukupuolten tasa-arvon ja
yhdenvertaisuuden edistämiseksi kunnan toiminnassa ja kuntalaisten palveluissa.

Itsearviointi kunnan elinvoiman edistämisestä

Kunnan elinvoimaindikaattorin (Kuntaliitto) viimeisin lukema on -3,7. Elinvoimaindikaattori kertoo mihin
suuntaan kunta on menossa. Elinvoima on laskettu muun muassa väestö-, työpaikkojen ja koulutusta-
son muutoksesta. Positiivinen arvo viestii hyvästä elinvoiman suunnasta, negatiivinen huonommasta.

Naapurikuntien vastaavat: Pori 0,98, Merikarvia -0,71, Siikainen -3,82, Kankaanpää -0,63. Kuntaliitto ei enää käytä ko. indikaattoria vaan se on ottanut vuoden 2026 alusta käyttöön kuntien elinvoimaa, veto-voimaa ja pitovoimaa kuvaavan EVP-indeksin.

EVP-indeksi muodostuu kahdesta osa-alueesta: elinvoimaindeksistä sekä veto- ja pitovoimaindeksistä. Indeksit on muodostettu alueiden elinvoimaisuuteen ja vetovoimaisuuteen ja pitovoimaisuuteen liittyvien avainmuuttujien avulla. 20 avainmuuttujaa on poimittu pääosin Tilastokeskuksen tietokannoista.

Pomarkun elinvoimaindeksi saa arvon 32,6 ja veto- ja pitovoimaindeksi arvon 32,7, jolloin EVP-yhteisindeksi on 32,6. Parhaimpien kuntien EVP-kokonaisindeksi on 82. Pomarkun osalta vuosien 2020–2025 välillä EVP-kokonaisindeksi on kuitenkin parantunut 5,1–10. Elinvoimaindeksi on muuttunut 0–2,5 ja veto- ja pitovoimaindeksi yli 10. Suunta on oikea, mutta matka pitkä.

Itsearviointi maahanmuuttajien kotouttamisen edistämisestä

Pomarkun kunta hankkii kotoutumisen edistämisestä säädetyn lain (681/2023 2 luvun) mukaisia palveluja Kankaanpään kaupungilta: ohjaus ja neuvonta kuntaan muuttaville vieraskielisille ja maahanmuuttajille, kotoutumista edistäviin toimenpiteisiin ja palveluihin ohjaaminen ja tiedottaminen, osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi sekä kotoutumissuunnitelman laadinta ja seuranta ja niin edelleen.

Monikielinen yhteiskuntaorientaatio -koulutusta järjestetään yhteistyössä Porin kaupungin kanssa.

Maahanmuuttajien osuus on vähäinen kunnassa.

KAIKKI - Yhteenveto

Ikävakioitu tapaturmaindeksi, jossa indikaattori ilmaisee vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoitoa saaneiden tai tapaturmaisesti kuolleiden henkilöiden määrää alueen väestössä suhteessa koko maan tasoon (koko maa on 100), on Pomarkussa 93 %.

Liikennevahingoissa vammautuneet ja kuolleet henkilöt (2023) kunnan alueella: vammautuneiden lukumäärä 7 henkilöä.

Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta oli Pomarkussa 5,1 vuonna 2023 (Satakunta 7).

Poliisin tietoon tulleet omaisuusrikokset / 1000 asukasta vuonna 2023 oli 21,1, jossa oli edellisvuoteen kasvua (12,6 rikosta/1000 asukasta vuonna 2022).

Kevyen liikenteen väyliä kunnassa on 4 m/asukas, joka on TEAvisari-kyselyssä hyvä tulos.

Palvelujen saavutettavuus:

73,2 % alakouluikäisistä (7–12 v.) asuu enintään 2 kilometrin säteellä koulusta.

75-vuotta täyttäneistä 29,2 % asuu enintään 500 metrin etäisyydellä päivittäistavarakaupasta.

Pomarkkulaisista 69,7 % asuu enintään 1 kilometrin etäisyydellä säännöllisen liikenteen joukkoliikenteen pysäkeistä. Kaikilla pomarkkulaisilla on mahdollisuus lähivirkistysalueen käyttöön.

2 Hyvinvointisuunnitelman painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi

Pomarkun kunnassa ei ole hyväksyttyä suunnitelmaa edelliselle valtuustokaudelle, joten arviointia ei voi tehdä.

3 Hyvinvointialueen hyvinvointikertomustyö

Satakunnan hyvinvointialueen hyvinvointikertomuksen 2025–2029 tiivistelmään on indikaattoritiedosta nostettu huolenaiheita ja onnistumisia ikäryhmittäin. Yksittäisiä indikaattoritietoja on yhdistelty kuvaamaan laajempia ilmiöitä. Nostot on tehty, kun indikaattorissa on nähtävissä positiivinen tai negatiivinen kehitys edellisiin vuosiin verrattuna tai Satakunta vertautuu myönteisessä tai kielteisessä valossa verrattuna muihin hyvinvointialueisiin ja koko maahan.

Huolenaiheet

Lapset, nuoret ja perheet:

Lasten ja nuorten elintavat ovat heikentyneet

- Lasten ja nuorten ylipaino on melkein kaikissa ikäluokissa maan korkein.
- Elintavoissa haasteita: aamupalan ja koululounaan väliin jättäminen sekä kasvien, hedelmien ja marjojen vähäinen käyttö ja nuorten unensaanti jää alle suositusten.
- Lasten ja nuorten kokemus keskinkertaisesta tai heikosta terveydentilasta on yleistynyt melkein kaikissa ikäluokissa.
- Viidesluokkalaisten Move! -tulosten mukaan toimintakyvyltään heikoimpien joukko on kasvanut ja tulokset ovat maan heikoimmat.
- Kokemus omasta osallisuudesta ja mielen hyvinvointi heikentyneet
- Erittäin heikon osallisuuden kokemukset ovat lisääntyneet.
- Kohtalaista tai vaikeaa ahdistusta kokevien määrässä on merkittävä kasvu. Samalla vahvan positiivisen mielenterveyden kokemukset ja tyytyväisyys elämään ovat laskeneet.

Turvattomuuden kokemukset kasvaneet

- Nuoret kokevat aiempaa enemmän turvattomuutta, kuten koulukiusaamista ja seksuaalista häirintää.

Aikuisten huolenaiheet:

Arjessa jaksaminen, elintavat ja elämänlaatu ovat heikentyneet

- Lihavien (BMI > 30 kg/m²) osuus lisääntyy ollen 32 %. Satakunnassa korkeasti koulutettujen joukossa lihavuuden rajan ylittäviä on enemmän kuin missään muualla Suomessa.
- Elintavat heikentyvät: liikunnan vähäisyys on yleistä (erityisesti matalasti koulutetuista 70 % liikkuu liian vähän), vain harva syö kasviksia, marjoja ja hedelmiä useita kertoja päivässä sekä päihteiden käyttö on yleistä.

- Mielenterveysongelmat lisääntyvät: psyykkisesti merkittävää kuormittuneisuutta kokevien määrä on nousussa erityisesti korkeasti koulutetuilla ja hyvän elämänlaadun kokemukset ovat laskussa. Matalasti koulutetut kokevat muita enemmän psyykkistä kuormitusta.
- Korkeasti koulutetuista yhä harvempi uskoo jaksavansa työskennellä eläkeikään saakka.
- Syrjäytymisriskissä olevien nuorten (18–24-vuotiaat) määrä on maan keskiarvoa suurempi.
- Satakunnan hyvinvointialueella menetettyjen elinvuosien (0–80-vuotiailla) määrä on valtakunnallisesti erittäin korkea.

Ikääntyneet:

Arjessa pärjäämisen haasteet

- Vaikeudet kävelemisessä lisääntyneet ja suuri osa liikkuu liian vähän.
- Yli 65-vuotiaiden lonkkamurtumia on ollut eniten suhteessa muihin alueisiin.
- Turvattomuuden kokemukset ovat lisääntyneet vuodesta 2020, mutta vähentyneet vuodesta 2022.

Onnistumiset

Lapset, nuoret ja perheet:

- Päivittäin vähintään tunnin liikkuvien osuus on kasvanut.
- Kahdeksaluokkalaisten toimintakyky on menossa parempaan suuntaan verraten vuoteen 2021.
- Huolta herättävä päihteiden käyttö tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttö tai rahapelaaminen on vähentynyt niin yläkoulussa kuin toisellakin asteella.

Aikuiset:

- Keskitason koulutetut uskovat maan eniten jaksavansa työskennellä vanhuuseläkeikään saakka
- Klamydiainfektioiden esiintyvyys on laskussa.

Ikääntyneet:

- Erittäin heikon osallisuuden kokemukset vähentyneet ja niitä koetaan Satakunnassa vähemmän kuin Suomessa keskimäärin.

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VALTUUSTOKAUDELLE 2025 - 2029

Hyvinvointisuunnitelmaan on yhdistetty Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma. Näiden teemojen tavoitteet, sisällöt ja näkökulmat on sisällytetty hyvinvointisuunnitelmaan. Tuomalla samansisältöiset suunnitelmat yhteen pyritään selkeyttämään ja sujuvoittamaan kunnan monialaista hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä.

4 Strategian painopisteet ja linjaukset

Pomarkun kuntastrategian painopisteenä ovat lapsiperheet ja nuoret.

Strategiakauden linjaukset ovat:

- Edistää työllisyyttä ja elinvoimaisuutta
- Olla houkutteleva työnantaja
- Huolehtia talouden vakaudesta

5 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat

- Satakunnan hyvinvointialueen laajan hyvinvointikertomuksen suunnitelmaosa 2025–2029 koskee aikuisia ja koko väestöä. Alueellinen laaja hyvinvointisuunnitelma sisältää seuraavat erillissuunnitelmat: lasten ja nuorten erillissuunnitelma, Satakunnan alueellinen neuvola-suunnitelma, Satakunnan alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma ja ikääntyneiden erillissuunnitelma. Lisäksi suunnitelmaosassa on liitteenä osallisuusohjelma ja tasa-arvo, alueellinen ravitsemussuunnitelma ja yhdenvertaisuusohjelma. Neljä pääteemaa ovat: elintavat, mielen hyvinvointi ja osallisuus, turvallinen ja mielekäs arki sekä Satakunnan hyvinvointitoimijoiden yhteistyörakenteet.
- Pomarkun kunnan varhaiskasvatussuunnitelma, esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen opetussuunnitelmat
- Pomarkun kunnan liikenneturvallisuussuunnitelma
- OKM, Harrastamisen Suomen malli
- LiiKu, Rajattomasti liikuntaa kumppanuusverkosto
- Yhdessä turvallisempi Pohjois-Satakunta-hanke kiusaamisen ja väkivallan ehkäisyyn perusopetuksessa (Kankaanpään kaupunki hallinnoi)
- Kotoutumisohjelma 2025

6 Hyvinvointisuunnitelma

Pomarkun kunnan hyvinvointisuunnitelma vuosille 2025–2028 pohjautuu vuoden 2025 hyvinvointiraporttiin sekä tämän asiakirjan alkuosan laajaan hyvinvointikertomusosaan, joka antaa katsauksen kuntalaisten hyvinvointiin, nykytilaan ja kehitykseen. Hyvinvointisuunnitelmaan on nostettu huomiota vaativia kohtia myös Satakunnan hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitelmasta, TEA-viisarista, Pomarkun HYTE-kertoimen tuloksista ja Kouluterveyskyselystä.

Suunnitelmassa painotetaan konkreettisia toimia ja asetetaan tavoitteet, jotka vastaavat hyvinvointikertomuksessa tunnistettuihin haasteisiin. Hyvinvointisuunnitelma sisältää pitkän ja lyhyen aikavälin tavoitteita valtuustolle, joita on hyvä tarkastella vuosittaisen hyvinvointiraportin yhteydessä ja tarkentaa

painopisteitä ja toimenpiteitä sen tulosten mukaisesti. Myös laadittaessa seuraavaa kuntastrategiaa, on siihen hyvä ottaa näkökulmia niin hyvinvointikertomuksesta kuin -suunnitelmasta.

Seuraavassa on Pomarkun laajan hyvinvointikertomuksen esiin nostamat huolenaiheet yksilöitynä ikäryhmittäin:

Lapset

- elintavat ovat huolestuttavia osalla lapsista (ylipainon yleisyys, tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttö, terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokevien osuus, suunterveys)
- alakoululaisten heikko fyysinen toimintakyky
- kiusaaminen ja kiusatuksi tuleminen yleistä
- alakouluikäisten kokema lähisuhdeväkivalta on edelleen yleistä muuhun maahan verrattuna

Nuoret

- elintavat ovat huolestuttavia osalla nuorista (ylipainon yleisyys, tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttö, unen määrä, terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokevien osuus)
- elämänlaatu (elämäänsä tyytyväisten osuus) on laskenut koko 2020-luvun ajan yläkoulu- ja lukioikäisissä
- lastensuojeluilmoitusten suhteellinen osuus on korkea (0-17 vuotiaat)
- syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevien 18 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisistä osuus on laskenut, mutta edelleen korkeampi kuin esimerkiksi Satakunnan hyvinvointialueella

Työikäiset

- työikäisten työkyky on heikommalla tasolla verrattuna Satakunnan kuntiin
- ikävakioitu sairastavuusindeksi on korkeampi kuin Satakunnan hva:lla

Iäkkäät

- ikävakioitu sairastavuusindeksi on korkeampi kuin Satakunnan hva:lla

Hyvinvointia edistävien elämäntapojen vahvistaminen

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutahto	Resurssit	Arviointimittarit
Liikunnallisen elämäntavan edistäminen	Liikunnallisuus osana varhaiskasvatus- ja koulupäivää: koulumatkat, tauot, välituntien liikuntamahdollisuudet Move-mittausten perusteella tehtävä terveydenhoitajan antama henkilökohtainen liikunta- ja palveluohjaus	Sivistystoimiala (koulut ja varhaiskasvatus) Satakunnan hva	Move!-mittausten tulokset
	Matalan kynnyksen liikunnan harrastustoiminta lääkkäiden ja erityisryhmien omat ohjatut liikuntaryhmät (esimerkiksi kuntosali, boccia)	Hyvinvoinnin ja sivistyksen toimialat Seurat ja järjestöt	Osallistujamäärät
	Liikunnalliset kampanjat kuntalaisille (Liikkuen läpi vuoden)	Hyvinvointitoimi LiikU	Osallistujamäärät
	Liikuntaneuvonnan kehittäminen ja vakiinnuttaminen	Hyvinvointitoimi Rajattomasti liikuntaa-kumppanuusverkostotyö Satakunnan hva	
	(Arki-)liikunnan harrastamisen mahdollistaminen, lähiliikuntapaikat kunnossa, kevyen liikenteen väylät hyvin hoidettut ja valaistut. Ikäihmisille ja muillekin taukopaikkoja lisää.	Tekninen toimi Hyvinvointitoimi	
Ravitsemustietouden ja terveellisten ruokailutottumusten vahvistaminen	Ravitsemuskasvatus varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa (KO, TT)	Tekninen toimi (ruokahuolto) sivistystoimi: varhaiskasvatus, koulut	Kouluterveyskysely: aamupalan ja koululounaan syöminen %, lasten ylipaino ikäluokassa %

	Yhteistyö koteihin (aamupalan tärkeys, terveellinen kotiruoka)		
	Ravitsemusneuvontaa säännöllisesti ikäihmisille	Hyvinvointitoimi Hyvinvointialue	
Tietopohjainen ja aktiivinen elämäntapa hyvinvoinnin perustana	Kirjasto nostaa esiin hyvinvointia, terveyttä ja arjenhallintaa tukevia aineistoja, järjestää tapahtumia ja tarjoaa tiedonhaun opetusta.	Kirjaston henkilöstö, kokoelmat, näyttelyt ja perustoiminta	Hyvinvointi- ja terveysaiheiset teemanäyttelyt ja tapahtumat
	Kulttuuritoimi järjestää ja tukee kulttuuritapahtumia ja -retkiä, opisto- toimintaa ja muuta osallistavaa harrastustoimintaa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.	Kulttuuritoimen määrärahat, yhteistyöverkostot, kansalaisopisto ja musiikin opetus	Tapahtumat, kulttuurimatkat, kurssitunnit ja osallistujat.

Mielen hyvinvointi ja osallisuus

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Tunnistetaan kulttuurin, liikunnan ja luonnon merkitys osana hyvinvointia	Kulttuuri- liikunta- ja luontolähtöiset toimintamuodot osana opiskelu- ja luonnon ennaltaehkäisevää ja yhteisöllistä työtä	Varhaiskasvatus Koulut Nuoriso- ja liikuntatoimi Kirjasto- ja kulttuuritoimi	Kulttuurikasvatussuunnitelma ja sen toteuttaminen
	Monipuolinen ja tasavertainen mahdollisuus harrastaa: kulttuuritarjonta, kansalaisopiston kurssitarjonta ja järjestöjen tarjoamat palvelut	Liikunta- ja kulttuuritoimi Satakunnan hva Petäjäopisto Terveysjärjestöt Seurakunta Yhdistykset/urheiluseurat	Liikuntaryhmien, kansalaisopiston kurseilla harrastavien, kulttuuritapahtumiin osallistuvien lukumäärä
	Kulttuuritoimi järjestää ja tukee kulttuuritapahtumia, kulttuuriretkiä, opistotoimintaa ja muuta osallistavaa harrastustoimintaa	Kulttuuritoimen määrärahat, yhteistyöverkostot, kansalaisopisto ja musiikin opetus	Tapahtumat, kulttuurimatkat, kurssitunnit ja osallistujat.

	yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.		
	Harrastamisen Suomen mallin -toiminnan jatkuminen ja kehittäminen	Harrastuskoordinaattori	Kouluterveyskysely: harrastaminen Osallistujamäärät kerhoissa
Osallisuuden vahvistaminen ja yksinäisyyden torjuminen	Kuntalaisten kuuleminen suunnittelussa: kyselyt, foorumit, osallistuva budjetointi (hyvinvointiraha) Opiskelijoiden osallisuus kouluissa, esimerkiksi oppilaskuntatoiminta, kouluun kiinnittyminen	Kunnan toimialat Koulut Satakunnan hva Seurakunnat Järjestöt	Suunnittelutilaisuuksien lukumäärä (vähintään yksi / vuosi) Kouluterveyskysely: Opettajat kiinnostuneita opiskelijan kuulumisista, %; Voi vaikuttaa siihen, millainen omasta tulevaisuudesta tulee %; Luvattomia poissaoloja vähintään viikoittain, %; Pitää koulunkäynnistä/opiskelusta %
	Kaikkien ikäryhmien yhteisöllisyys ja osallisuus vahvistuvat matalan kynnyksen kohtaamispaikkojen avulla esimerkiksi: muistikahvila, olohuone-toiminta	Sivistyksen toimiala Tekninen toimiala Satakunnan hva Järjestöt Seurakunnat Etsivä nuorisotyö Satakunnan työllisyysalue	Kohtaamispaikkojen määrä, osallistuja- ja järjestäjämäärät
	Haavoittuvassa asemassa olevien kuntalaisten tunnistaminen ja tukeminen: esimerkiksi yksinäisyyden torjunta ja sosiaalisten suhteiden ylläpitäminen mm. ystäväpalveluiden avulla	Sivistyksen toimiala Tekninen toimiala Satakunnan hva Järjestöt Seurakunnat Etsivä nuorisotyö Satakunnan työllisyysalue	Kouluterveyskysely: Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, %; Ei yhtään läheistä ystävää, %; Tuntee itsensä usein yksinäiseksi, %; Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % Koulutuksen ulkopuolelle jääneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä 17–24 v. Nuorisotyöttömät, % 18–24-vuotiaasta työvoimasta Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalveluksessa) olevat 18–24-vuotiaat, % vastaavan ikäisistä

<p>Vahvistetaan lasten ja nuorten lukutaitoa, lukuharrastusta ja osallisuutta. Kirjasto järjestää kirjavinkkauksia, satutunteja, kirjailijavierailuja ja muuta lukemista edistävää toimintaa yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja koulujen kanssa.</p>	<p>Kirjaston henkilöstö, kokoukset, yhteistyö varhaiskasvatuksen ja koulujen kanssa.</p>	<p>Kirjavinkkaukset, satutunnit, kirjailijavierailut, lasten- ja nuortenkirjojen lainaus.</p>
<p>Kirjasto tarjoaa digitu- keä ja henkilökohtaista ohjausta sähköiseen asiointiin, tiedonhakuun ja kirjaston käyttöön.</p>	<p>Kirjaston henkilöstö, kirjastotilat ja digituen järjestämiseen käytettävä työaika.</p>	<p>Digitukikerrat ja käyttäjäkoulutukset.</p>
<p>Kulttuuritoimi toteuttaa kulttuurikasvatusta, museopedagogiikkaa, tukee lasten ja nuorten osallistumista kulttuuripalveluihin ja musiikin opetukseen.</p>	<p>Museotoiminta, yhteistyö varhaiskasvatuksen ja koulujen kanssa, kulttuuritoimen määrärahat ja musiikin opetus.</p>	<p>Museo-opetusryhmät, kulttuurikasvatussuunnitelman laatiminen ja hyväksyminen, musiikin oppilaat</p>

Turvallinen ja mielekäs arki

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuu-taho	Resurssit	Arviointimittarit
Kunnan tilat ovat turvallisia ja tukevat hyvinvointia	Säännölliset tarkastukset, kuten kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus	Sivistyksen toimiala Tekninen toimiala	Koulu ympäristöjen terveellisyyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisöjen hyvinvoinnin edistämisen tarkastus on toteutettu
Lasten ja nuorten turvallisuus: perusopetuksen ja lukiokoulutuksen hyvä ilmapiiri, kiusaamisen ja lähisuhdeväkivallan väheneminen	Koulukiusaamisen vastaisen toimenpiteiden tehostaminen: Yhdessä turvallisempi Pohjois-Satakunta -hanke, suunnitelmat ajantasalla kouluissa	Sivistystoimi Hyvinvointitoimi Yhdessä turvallisempi Pohjois-Satakunta -hanke	Koulujen omat kyselyt Kouluterveyskysely: Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, %; Kokenut fyysistä uhkaa vuoden aikana, %; Kokenut vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, %
	Mobiililaitteiden kieltäminen perusopetuksessa Tapahtumat ja tilaisuudet sekä tiedotus, huomioiden ajankohtaiset ilmiöt (vanhempainillat, luennot)	Sivistystoimi Hyvinvointitoimi	Koulujen omat kyselyt
Asuinympäristö ja liikumisturvallisuus	Kaatumisen ehkäisyä tehdään arjessa liikuntaneuvonta- ja ohjaustyössä	Hyvinvointitoimi Tekninen toimi Satakunnan hva	Kaatumisiin ja puutoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täytäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä
	Edistetään valtatie 23:n valaisemista Noormarkun ja Pomarkun välillä	Pomarkun litu-ryhmä Porin seudun litu-ryhmä Tekninen toimi LVV Satakuntaliitto	Asiassa päätöksiä vuonna 2029.

Matalan kynnyksen kirjastopalvelut: Kirjasto tarjoaa turvallisen asiointi- ja oleskeluympäristön, omatoimikirjastopalvelun sekä digitukea arjen ja sähköisen asioinnin tueksi.	Kirjastotilat, omatoimikirjastojärjestelmä, henkilöstö ja peruskokoelmat	Omatoimikirjaston käyttö, käynnit, digitikerrat, asiakaspaute.
Kulttuurinen saavutettavuus: Kulttuuritoimi järjestää saavutettavia kulttuuritapahtumia, retkiä ja museotoimintaa eri ikäryhmille.	Kulttuuritoimen määrärahat, yhteistyökumppanit, museo ja tapahtumajärjestelyt.	Tapahtumat, museokävijät, kulttuurimatkat.
Julkinen liikenne syrjäkyltä keskustaan, päivittäistavara- ja palveluista kiinnipitäminen	Kunnan edunvalvontatyö	Palveluiden saatavuus vuonna 2029

OSA III KÄSITTELY TOIMIELIMISSÄ

7 Suunnitelman laatijat

Pomarkun kunnan hyvinvointiryhmä: rehtori Jussi Heervä, kirjaston palvelupäällikkö Elena Iso-Oja, päiväkodin johtaja Piia Lemström, rehtori Outi Nordenswan, sivistys- ja hyvinvointijohtaja Antti Oikarinen ja hyvinvointiohjaaja Mika Remes.

8 Suunnitelman hyväksyminen toimielimissä

Hyvinvointilautakunta 20.5.2026/30 §

Kunnanhallitus 26.5.2026/84 §

KV